This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, September 23, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp LK 1276

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (2793) 2003 SEPTEMBER-RUGSĖJIS 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

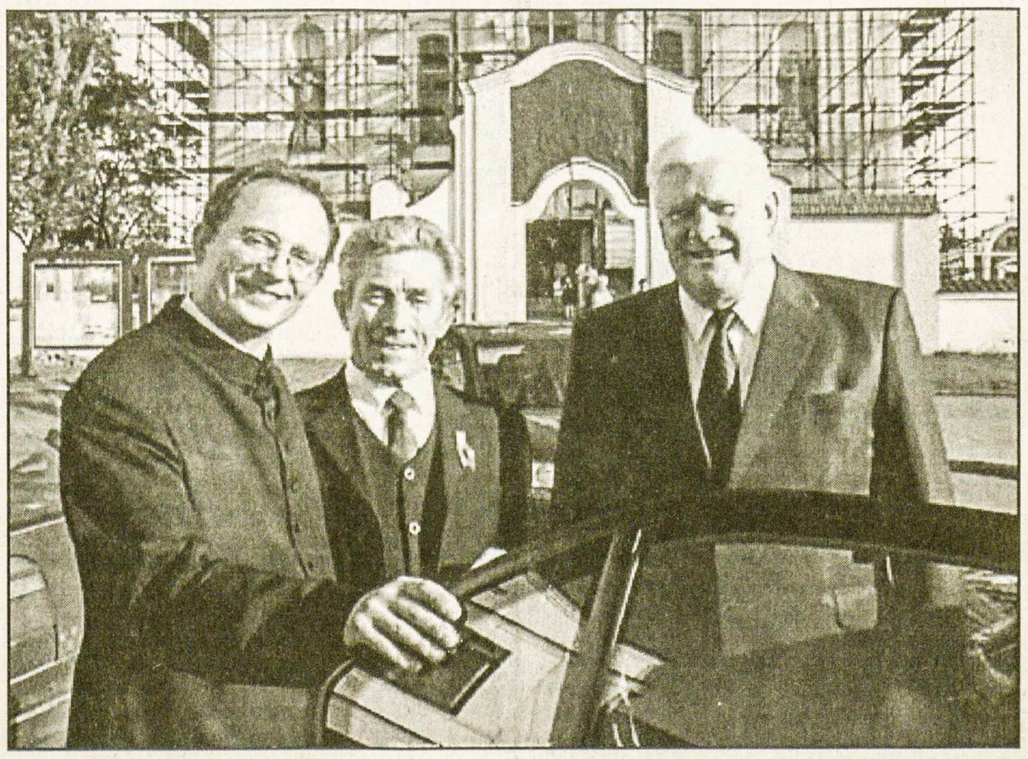
Dalyvauti ir domėtis

Ontario provincija šiuo metu yra pačiame rinkiminio vajaus įkarštyje. Kandidatai rungiasi dėl premjero vietos, kurią nuspręs rinkėjai balsuodami spalio 2 d. Tų rinkimų šešėlyje kunkuliuoja varžybos, kas lapkričio mėnesį bus išrinktas Toronto didmiesčio vadovu, rungiasi įvairaus plauko vietiniai politikai. Būsimi rinkėjai uoliai skaito spaudą arba numoja ranka, visai nesidomintys rinkimais.

IR Šiaurės Amerikoje, ir Lietuvoje piliečių apatija rinkimų metu - ne naujas reiškinys, ir savotiškai žmogiškas. Kai neleidžiama balsuoti, kai rinkimai yra diktatūriškai surežisuojami – gyventojai būna nepatenkinti, nes neturi laisvės, negali naudotis savo pilietinėmis teisėmis, kovoja už galimybę patiems spręsti savo ateitį, savo gyvenimo sąlygas. O kai turi tas teises, idealizmas pranyksta, nes susiduriama su atsakomybe ir su tikrove. Pakeitimai vyksta per lėtai, valdymo procesai sudėtingi, popierizmas nedingsta, o pagerinimo pažadai – išpūsti politikų, pajutusių aukštumų troškimą arba savo pozicijos galią. Galima teigti ir suprasti, jog visa tai yra žmogiška, tačiau kur lieka eilinis pilietis, kurio saujoje – tik dūmai, tušti pažadai? Demokratija ir jos doktrina - pilietinė atsakomybė reikalauja tikėjimo, pasitikėjimo ir darbo. Tikėjimas idealu, ypač politiniu, nėra lengvas uždavinys. Politika vis dėlto yra civilizacijos raidos reiškinys, kuris keičiasi pagal visuomenės sudėtį ir jos idealus. Mūsiškė santvarka, kurioje gyventojams atstovauja jų pačių išrinkti vadovai, vis tik yra sėkmingiausiai veikianti. Ją išnaudojantys politikai, nepalaikantys ryšių su savo įgaliotojais, savo nesąžiningumu ar savanaudiškumu kenkia visam procesui. Rinkiminiai pažadai ir politikų tarpusavio purvasklaida tampa pajuokos objektu, atstumia rimtus rinkėjus nuo dalyvavimo. Lengva pastariesiems likti nusivylimo kiaute, visai atmesti politiką kaip suktumu ir melu apnuodytą vaisių. Tačiau toji apatija griauna pačius visuomenės ir jos organizacijų pamatus.

POLITIKAMS ir rinkėjams yra sunku išlaikyti tikėjimą esminiu demokratijos principu. Tačiau demokratinė valdžia yra svarbiausia laisvės puoselėtoja ir globėja ir todėl ji turi būti išsaugojama, ja būtina domėtis. Eiliniams gyventojams tenka teisė, bet ir pareiga apsišviesti, sužinoti apie kandidatus, jų keliamas problemas ir būsimus sprendimus, vėliau sekti ir dalyvauti savo aplinkos vykstančiuose procesuose. Didžiųjų politinių miglų apsupti, jie vis tik turi stengtis grįžti prie pasitikėjimo žmogumi. Jų pilietinė pareiga irgi yra tikrinti, reikalauti atskaitomybės, kad vadovaujantieji neviršytų jiems suteiktų galių. Nekėlus klausimų, dažniausiai nebus ir atsakymų.

Kova už žmogaus teises ir laisves bei jų užtikrinimas visada yra įdomesnė, daugiau entuziazmo įkvėpianti, negu tų teisių kasdieninis išlaikymas. Ypač aplinkoje, kurioje joms negresia pavojus. Deja, šiais laikais nėra madinga kovoti net prieš savas, žmogiškas silpnybes, juo labiau siekti idealų, kurie reikalautų pastangų, tempiančių už patogumo ribų. Vis dėlto, norint išlaikyti sveiką visuomenę – politinėje, organizacinėje ar parapijinėje plotmėje, būtina rinkimine veikla domėtis ir joje aktyviai dalyvauti. **RSJ**

Istorinė Lietuvos vietovė Kražiai, atšventusi 750 metų įsteigimo jubiliejų. Iš k.: klebonas kun. A. Budrius, seimo narys Z. Mačernius, premjeras A. Brazauskas **Nuotr. M. Kavaliausko**

Nelegalių ateivių suktybės Anglijoj

VYT. A. JONYNAS

Apie tėviškėnų nelegalių ateivių nuotykius Anglijoj jau teko rašyti keliomis progomis. Paskutiniuoju metu toji kronika prisiminė net porą kartų. Pirmąjį, kai eterio bangomis pasklido po pasaulį žinelė, jog kažkur Londono priemiesčiuose lietuviai apsiskandalijo muštynėse, tvatydamiesi beisbolo lazdomis ir žalodamiesi vienas kitą peiliais. Antrą kartą tie vargetos prisiminė kur kas įstabiau skaitant *Metų* paskutiniame numery Danutės Kalinauskaitės apsakymą *Namo,* kurio stambią dalį užima vieno išsipasakojimas apie savo prasimušimą britų paralelinėje ekonomikoje. Retai aptinkama nūdien mūsų prozoje žodžio skalsa autorė atskleidžia savo dokumentinėje apybraižoje ne vien senstančios kartos saulėlydžio tragiką, bet ir laisvės dešimtmečio nuopuolius.

Š. m. rugpjūčio 22 d. *Kauno dienos* numeryje aptinkame kiek linksmelesnės nuotaikos reportažą, kaip Lietuvos studentai įsigudrino apeiti britų imigracijos įstatymus, prasmukdami pelnyti sau duonos. Nors reporterė kalba savo teksto antraštėj apie neteisėtus Anglijos kolegijų sandėrius su lietuviais, visas reketas išryškėjo originalių legalių priemonių panaudojimu, į kurį valdžia žiūri pro pirštus.

Spaudoj ėmė rodytis "Sėkmės horizontų" bendrovės skelbimėliai, siūlantys atvykėliams pramokti anglų kalbos įsirašant į Šekspyro kolegiją. Toji mokslo įstaiga garantuojanti, kad sumokėję už anglų kalbos kursus studentai tuoj pat įsigysią visas sunkiai prieinamas privilegijas kaip teisėtą leidimą dirbti, visas socialines garantijas, įskaitant ir nemokamo gydymo lengvatas. Negana to, skelbime sakoma: "Mes bendradarbiaujame su kolegija Londone, kuri šiuo metu siūlo kalbos kursus už ypatingą kainą. Taip pat padėsime įsidarbinti, atsidaryti banko sąskaitą, gauti studento pažymėjimą, susirasti kambarį".

Kai taip saldžiai lakštuojama, kai tiek masalų, savaime kyla abejonės ir *Kauno dienos* bendradarbei Jurgitai Murauskaitei neliko nieko kito, kaip kreiptis į skelbime nurodytą Liūtaurą, "tvarkantį visus reikalus dėl priėmimo iš Lietuvos".

Iš karto nesuvokusi, jog turi reikalo su žurnaliste, firmos sekretorė čiulbėjo dar apie kitus privalumus, kaip pvz. darbo leidimo pratęsimo, net nelankius paskaitų, kai staiga atsikvošėjusi perleido ragelį Liūtaurui Bubnaičiui.

Šis vadybininkas jau aštuonerius metus gyvenąs Anglijoj, bematant apramino žurnalistę, jog Šekspyro kolegija esanti legali įmonė. Tokių vadinamųjų "juodųjų kolegijų" esą Anglijoj prisisteigę nemažai Londono "pavojingiausiuose" rajonuose ir jų savininkai daugiausia yra kilę iš Indijos ar Bangladešo. Kalbos dėstymo lygis juose esąs labai žemas, mokytojai neturi jokių kvalifikacijų. Užtat britų pareigūnams prireikia kai kada reaguoti!

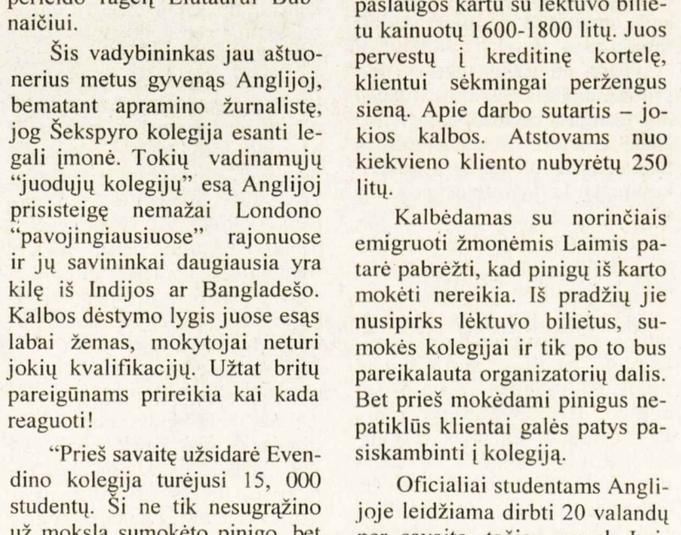
"Prieš savaitę užsidarė Evendino kolegija turėjusi 15, 000 studentų. Ši ne tik nesugrąžino už mokslą sumokėto pinigo, bet ir daugelis prarado pasus, nes ketino pratęsti vizas. Mano žiniomis, Anglijos imigracijos tarnyboje sudarytas sąrašas 'juodųjų' kolegijų, kuriose mokantis bus sunkiau pratęsti vizą" – kalbėjo Liūtauras Bubnaitis.

Ieškodama papildomos informacijos, *Kauno dienos* reporterė susipažino ir su tūlu agentu Laimiu, šiuo metu sau ieškančio padėjėjo: "Esu Žemaitijoj, dėl to man sunku bendrauti su klientais iš kitų regionų" – sakė jis. Klientų esą netrūksta. Laimis neslepia, jog jų tikslai ne akademiški, o praktiški. Lietuviai važiuoja užsidirbti, o kolegija tėra vien įvažiavimo priemonė. Nors šiaip ji ne iš prasčiausių. Londone esą trys tos kolegijos filialai. Turi savo pastatus, administraciją ir mokslas jame kainuoja kiek pigiau nei kituose. Siūlomi anglų kalbos kursai vyksta 15 valandų per savaitę ir kainuoja 38-50 svarų per mėnesį.

Norintiems išvykti Laimio paslaugos kartu su lėktuvo bilietu kainuotų 1600-1800 litų. Juos pervestų į kreditinę kortelę, klientui sėkmingai peržengus sieną. Apie darbo sutartis – jokios kalbos. Atstovams nuo kiekvieno kliento nubyrėtų 250 litų.

Kalbėdamas su norinčiais emigruoti žmonėmis Laimis patarė pabrėžti, kad pinigų iš karto mokėti nereikia. Iš pradžių jie nusipirks lėktuvo bilietus, sumokės kolegijai ir tik po to bus pareikalauta organizatorių dalis. Bet prieš mokėdami pinigus nepatiklūs klientai galės patys pasiskambinti į kolegiją.

Oficialiai studentams Anglijoje leidžiama dirbti 20 valandų per savaitę, tačiau, pasak Laimio, yra galimybė ir ilgiau padirbėti. Londone jis turįs draugą, kuris žmones pasitinka, apgyvendina, padeda įsidarbinti. Norint pakliūti į Angliją užtenka sumokėti vos už vieno mėnesio mokslą, o jei norėsite šį laiką prasitęsti, tai padarysite jau būdamas vietoje, arba gausite verslo vizą. Padės mano draugas – tikino Laimis. "Svarbiausia pereiti sieną".

Pasaulio lietuvių bendruomenės seimo atidaryme Vilniuje PLJS pirm. Matas Stanevičius, KLJS atstovė Vanesa Mickutė, KLB valdybos pirm. Rūta Žilinskienė su Lietuvos prezidentu Rolandu Paksu **Nuotr. V. Stanevičienės**

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai Ontario provincijoje

Spalio 2 diena yra rinkimų diena Ontario provincijoje. Premjeras Ernie Eves, 57 metų amžiaus, konservatorių vadas, tikisi būti perrinktas. Liberalams, kurie, pagal gyventojų apklausimus stovi geriau už konservatorius, vadovauja 48 metų amžiaus Dalton McGuinty. Trečias kandidatas yra Naujosios demokratų partijos vadas Howard Hampton. Daug dėmesio ir kritikos susilaukė konservatorių partijos pareiškimas, kad D. Mc Guinty yra netinkamas vadovauti provincijai, laisvai švaistosi su žmonių pinigais, o ypač, kad jis yra "piktas, kates ryjantis roplys iš kitos planetos" ir kad jam reikia profesinės pagalbos. Bandymas šmeižtu ir gąsdinimais susilaukti rinkėjų balsų gali neigiamai atsiliepti pačiai konservatorių partijai. Konservatoriai yra tos nuomonės, kad pajamų mokesčių mažinimas padeda sumažinti bedarbystę. Mat dirbantieji moka mokesčius, kyla ekonominis lygis ir provincijos pajamos. Liberalų išvados yra skirtingos. Jie mano, kad provincijos pajamos kilo dėl nuvertinto Kanados dolerio, sveikatos priežiūros pertvarkymo federacinei valdžiai perėmus kai kuriuos sveikatos draudos tvarkymus bei švietimui skirtų lėšų tikslesnį panaudojimą. Nei liberalai, nei naujieji demokratai nežada mažinti pajamų mokesčių, bet pačius mokesčius kitaip panaudoti. Sveikatos apsaugos ir patarnavimo šakų privatizavimui jie nepritaria, nori sumažinti universiteto mokesčius studentams, pagerinti švietimo finansavimą bei sveikatos draudą ir patarnavimus. Šiuo metu apie 60% apklaustų žmonių norėtų pasikeitimo provincijos valdžioje.

Mėsos pramonė Kanadoje vis susiduria su įvairiais netikėtumais. Siūloma sunaikinti 12% arba 620,000 galvijų, kad būtų atsikratyta mėsos pertekliumi ir tuo stabilizuotųsi rinkos kainos. Kanados vyriausybė vis ieško būdų praplėsti eksportą ir tartis su Žemės ūkio produktų gamintojų sąjunga, kaip padėti sunkumų prislėgtiems ūkininkams. JAV importo nuostatai įsileidžia tik bekaulę jautieną iš ne senesnių kaip 30 mėnesių galvijų. Dėl karvių protligės sutrikęs tiekimas nesustabdė galvijų senėjimo. Vasaros metu Kanados maisto inspekcijos agentūra, patikrinusi 16 įvairių mėsos perdirbimo įmonių, rado, kad viena Ontario ir viena Kvebeko provincijos skerdykla nesilaikė reikalaujamų standartų. Agentūra prižiūri tik tas įmones, kurių produktai yra išvežami į kitas provincijas ar valstybes. Vietiniam vartojimui produktų tikrinimą atlieka provincijos Sveikatos ministerija. Ontario provincijos pareigūnai užtiko netinkamai sudorojamą gyvulieną Aylmer mėsos pakavimo įmonėje. Ją uždarius paaiškėjo, kad ten turbūt buvo pažeidžiami ir federacinės valdžios įstatymai. Valdžios pareigūnai tiria, ar 66 maistu apsinuodiję asmenys turėjo ką nors bendro su tos įmonės gaminta mėsa. Guelph uni-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Priimta istorinė sutartis

Lietuvos seimas rugsėjo 16 d. ypatingos skubos tvarka patvirtino Lietuvos stojimo į Europos sąjungą (ES) sutartį. Kaip praneša *Lietuvos rytas* (2003. IX.17), prieš sutarties patvirtinimą pasisakė Lietuvos liaudies sąjungos "Už teisingą Lietuvą" vadovas Julius Veselka ir jaunalietuvių vadovas Stanislovas Buškevičius. Gegužės 10-11 dienomis referendume už narystę ES pasisakė 91% balsavusiųjų Lietuvos piliečių.

Narystė ES buvo vienas svarbiausių strateginių užsienio politikos tikslų, kuriuos įgyvendino įvairios politinės pakraipos vyriausybės, primena *LR*. Lietuva paraišką įstoti į ES įteikė 1995 metais. Balandžio 16 Atėnuose 15 ES narių ir 10 stojančiųjų valstybių pasirašyta sutartis įsigali, kai jai pritars visų 25 valstybių parlamentai. Sutartį jau patvirtino Danijos ir Vokietijos parlamentai, iš kandidačių – Kipras, Malta, Čekija ir Lenkija. Lietuva taps ES nare 2004 metų gegužės 1 d.

Prezidentas Gruzijoje

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas rugsėjo 11 d. išvyko valstybiniu vizitu į Gruziją, rašo ELTA/LGTIC. Jį su delegacija priėmė Gruzijos prezidentas Eduardas Ševarnadzė. Jis apsilankė Gruzijos parlamente, su pirmininke Nino Burdžanadze aptarė sutampančius Lietuvos ir Gruzijos užsienio reikalų politikos pirmumus. Gruzijos "Tarptautinio Rytų ir Vakarų santykių centro" surengtose iškilmėse R. Paksui buvo suteiktas to centro garbės nario vardas. Palankiai įvertinta valstybių politinių santykių plėtra, nors galėtų padidėti ekonominis bendradarbiavimas.

Rugsėjo 15 d. prezidentas su delegacija vyko į Armėniją susitikimams su prezidentu Robertu Kočarianu, parlamento vadovu Artūru Bagdasarianu, užsienio reikalų ministeriu Vardanu Oskanianu. Vyko delegacijų susitikimai ir sutarčių pasirašymas dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, pasirašyta readmisijos sutartis ir susitarimas dėl bevizio režimo diplomatams.

Seimo vadovas Kinijoje

Rugsėjo 15-20 d.d. seimo pirmininkas Artūras Paulauskas su delegacija lankėsi Kinijoje oficialiu vizitu. Vyko susitikimai su Kinijos parlamento vadovu, užsienio reikalų ministeriu bei kitais pareigūnais. Vizito tikslas – išplėsti tarpvalstybinį, parlamentinį ir ekonominį bendradarbiavimą, rašo ELTA/LGTIC. Lietuvai tapus visateise ES nare, tikimasi didesnio poslinkio Kinijos ir Lietuvos bendradarbiavimui. Vizito metu pasiūlyta oficiali sutartis dėl bendradarbiavimo transporto srityje. Kinija šiuo metu svarsto Lietuvos siūlymus dėl turizmo plėtojimo. Pasirašytas memorandumas dėl uostamiesčio Cingdao ir Klaipėdos bendradarbiavimo verslo, kultūros, sporto ir turizmo srityse.

JT programos parama

Jungtinių Tautų (JT) programos plėtros Vykdomoji taryba rugsėjo 11 d. patvirtino veiklos programą Lietuvai 2004-2005 metams, kuria bus siekiama stiprinti Lietuvos ekonominį, socialinį bei aplinkosauginį sektorių ir padėti geriau suprasti Europos sąjungos teikiamą paramą. Kaip rašo ELTA/LGTIC, ypatingas dėmesys programoje bus skiriamas Lietuvos kaip "valstybės donorės" veiklos plėtojimui. Iš JT plėtros programos Lietuvai bus skirta 638,000 JAV dolerių reguliariųjų išteklių. Projektų įgyvendinimui Lietuvoje iki 2005 m. planuojama sukaupti beveik 10.4 mln. dolerių. Šia programa Lietuvoje siekiama pagerinti žmonių gyvenimo lygį, bendradarbiauti su vyriausybe, visuomeninėmis organizacijomis bei kitomis institucijomis.

Prezidentas – populiariausias

Rugsėjo 4-7 d.d. atliktos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro "Vilmorus" apklausos rezultatai rodo, jog populiariausių visuomenės veikėjų sąrašo viršūnėje yra prezidentas Rolandas Paksas. Tarp palankiausiai vertinamų yra ir policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius bei Vilniaus meras, Liberalų ir centro partijos pirmininkas Artūras Zuokas.

Prezidentą R. Paksą palankiai vertina 70.8% apklausos dalyvių, V. Grigaravičių – 58.1%, A. Zuoką – 55%. Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas atsirado ketvirtoje vietoje su 53.9%. Liepos mėnesį jį palankiai vertino 48.1% apklaustųjų, rašo ELTA/LGTIC. Septintuoju pagal populiarumą būvo ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas, kurį palankiai vertino 47%.

Valdančioji Lietuvos socialdemokratų partija (LSPD) pirmauja partijų rikiuotėje, po jos kitos trys beveik lygios – tai Liberalų ir centro sąjunga, liberalai demokratai ir konservatoriai. Iš visų institucijų žmonės partijomis ir toliau labiausiai nepasitiki.

Susitiko seimo pirmininkai

Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir Lietuvoje viešintis Ukrainos "Rados" pirmininkas Vladimiras Litvinas susitikime rugsėjo 6 d. sutarė kviesti Lietuvos ir Ukrainos parlamentinės visumos posėdį, kuris įvyktų šių metų spalio pirmąją savaitę. Jų nuomone, šiemet įsteigtai Lietuvos ir Ukrainos parlamentinei grupuotei atėjo metas pradėti veiklą, plačiau aptarti svarbiausius dvišalius klausimus, ES plėtros perspektyvas, regioninio bendradarbiavimo iniciatyvas, ekonominių ryšių stiprinimo galimybes. **RSJ**

Šiame numeryje

Dalyvauti ir domėtis
Politika vis dėlto yra civilizacijos raidos reiškinys
Nelegalių ateivių suktybės Anglijoje
Lietuviai važiuoja užsidirbti, kolegija tėra įvažiavimo priemonė
Medjugorje regėjimai
Marijos kultas, remiantis vadinamais apsireiškimais, nėra patvirtintas
"Šiaurės vasara. Eurospąstai?"
Sovietmečiu parašyti lietuvių autorių romanai gana prastoki
Chirurgas visuomenės tarnyboje
Bus lengviau dirbti, jeigu įsivaizduosit, kad prieš jus jūsų mama
Gintariečių nuotykiai kelionėje
Gal sunkesnis negu šokimas buvo laukimas
Visuotinės lietuvių enciklopedijos "B" raidė
Stebina iliustracijų gausa, ypač spalvotų kokybė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com

www.tzib.com

PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

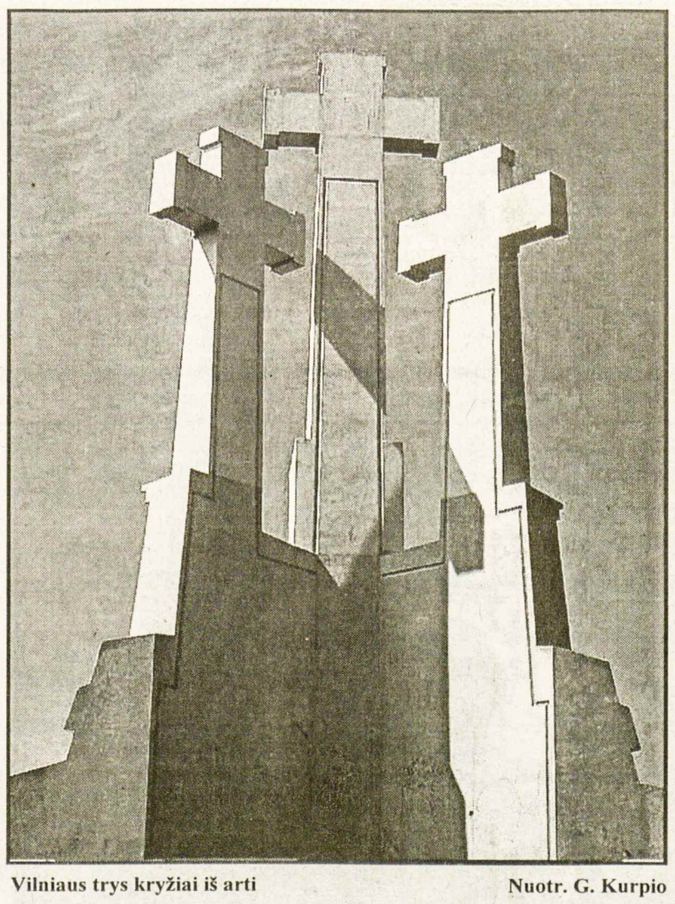
RELIGINIAME GYVENIME

Jaunučių ateitininkų stovykloje Berčiūnuose š.m. liepos 20-29 d.d. stovyklavo 143 vaikai iš visos Lietuvos. Vadovavo jaunučių pirmininkė Janina Šalkauskytė. Stovyklos atidarymo Mišias aukojo kun. dr. Arvydas Žygas, kvietęs tapti Dievo draugais ir bendradarbiais. Susitaikinimo pamaldoms vadovavo kun. R. Karpavičius. Kryžių kalno dieną stovyklautojai Kryžių kalne pastatė vadovo Aido Vebzdžio sukaltą kryžių. Ta proga Mišias aukojo vysk. Eug. Bartulis. Pasidžiaugta labai kūrybingais stovyklos vaikais. Stovyklos metu Mišias aukojęs kun. G. Grušas kvietė gerai įsižiūrėti į mažus gerus darbus, kurie įgyja visuotinį pabūdį. Stovyklos pabaigoje Mišias aukojo Ateitininkų federacijos dvasios vadas vysk. J. Kauneckas.

Lietuvos krikščioniškojo jaunimo dienas nutarta rengti Šiauliuose 2004 m. liepos 24-25 d.d. Numatyta – susitikimai, diskusijos, maldos ir šventinės akimirkos, muzikos grupių koncertai. Jaunimas bus kviečiamas įsitraukti į Kryžiaus kalno atlaidų programą, dalyvaus maldininkų žygiuose nuo Šiaulių katedros iki Kryžių kalno. Tokios jaunimo dienos buvo pradėtos 1997 m., kai jaunimas keliavo iš Vilniaus Kalvarijų šventovės į Trakų Švč. M. Marijos šventovę. Visose tose jaunimo šventėse dalyvavo tūkstančiai jaunimo iš visos Lietuvos.

Lietuvos vyskupų konferencijos Jaunimo reikalų taryba, vadovaujama vysk. R. Norvilos, š.m. liepos 23 d. Šiauliuose aptarė Pasaulio jaunimo dienų simbolio – kryžiaus kelionės po Lietuvą programą. Kryžių Lietuvos jaunimui perduos Švedijos katalikai, ir Lietuvoje jis bus nešamas nuo rugsėjo 6 – iki 19 d. Po to jis bus perduotas danams ir toliau keliaus po kitas Europos valstybes. Pasaulio jaunimo dienų kryžių popiežius Jonas Paulius II jaunimui padovanojo 1984 m.. Kryžius tapo pasaulio jaunimą vienijančiu ženklu. Dvidešimtoji pasaulio jaunimo diena bus švenčiama 2005 metais Vokietijos Kiolne.

"Universitetas ir Bažnyčia Europoje" – tokiu pavadinimu š.m. liepos 17-20 d.d. Romoje vyko simpoziumas, kuris susilaukė atstovų iš visų Europos universitetų. Lietuvai atstovavo 37 narių delegacija – rektoriai, dėstytojai, kapelionai, studentai. Pirmas tokio pobūdžio renginys buvo skirtas universiteto ir Katalikų Bendrijos santykiams aptarti. Pabrėžtas pastarųjų institucijų vaidmuo Europos kultūrai ir išliekanti misija kurti naujosios Europos civilizaciją ir kultūrą krikščioniškųjų vertybių pagrindu. Į simpoziumo dalyvius kreipėsi popiežius Jonas Paulius II, kviesdamas dėti pastangas, kad tikėjimo liudijimas aukštosiose mokyklose taptų esmine kultūrine vertybe.

Vilniaus trys kryžiai iš arti — Nuotr. G. Kurpio

"Šiaurės vasara. Eurospąstai?"

Tarptautinis šiuolaikinės literatūros forumas Jurbarke

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Rugpjūčio 22, 23, 24 d.d. Jurbarko krašto muziejuje poeto, vertėjo ir diplomato Jurgio Baltrušaičio kultūros centre įvyko tarptautinis šiuolaikinės literatūros forumas *Šiaurės vasara. Eurospąstai?*, kurį surengė Baltijos kultūros fondas. Projekto autorė – rašytoja ir eseistė Giedra Radvilavičiūtė. Forumo pirmininkas – filosofas, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Leonidas Donskis. Kiekvieną vakarą vyko į forumą atvažiavusių Europos šalių rašytojų romanų ištraukų skaitymas, kartu buvo pristatomi autoriai ir diskutuojama su jais. Pertraukų metu grojo Vilniaus muzikos akademijos dėstytojo Vytauto Labučio džiazo ansamblis.

Pradėdamas forumą, Leonidas Donskis papasakojo, kad tarptautinis šiuolaikinės literatūros forumas Lietuvoje rengiamas antrą vasarą. Ir šįmet buvo nuspręsta jį surengti Jurbarke, kūrybingam darbui yra gana palankios sąlygos ir jauki aplinka.

Pirmoji savo kūrinio ištrauką paskaitė latvė Laima Muktupavela. Ji 1962 m. gimė Rėzeknėje, nūnai Latvijoje labai populiari rašytoja. Rašo pjeses teatrui ir apsakymus, kurie jau išversti į vokiečių ir rusų kalbas. 2002 m. ji išgarsėjo romanu *Pievagrybių testamentas,* kuris tais pačiais metais susilaukė net dviejų leidimų. Už šį romaną Laima Muktupavela 2002 m. Latvijoje buvo išrinkta Metų kultūros žmogumi. Romano *Pievagrybių testamentas* veiksmas vyksta Airijoje, į kurią pastaruoju metu atvyksta daug svetimšalių kaip pigi darbo jėga. Kodėl Airiją? Ogi todėl, kad europiečiams ji arčiau negu JAV ar Kanada. Autorė buvo gerai susipažinusi su tenykščia žiauria ir prieštaringa tikrove. Romane, be latvių, veikia ir lietuviai, rumunai, bulgarai. Rašytoja paskaitė romano ištrauką, kurioje pavaizduota, kaip atvykėliai po sunkios darbo savaitės pagaliau sulaukia pirmo laisvo sekmadienio, o tas sekmadienis – Kalėdos.

Įdomu buvo susipažinti su vienu iš žymiausių ir įtakingiausių Norvegijos rašytojų Kjartan Flogstad. Gimęs 1944 m. Saudos miestelyje, jis studijavo įvairius mokslus, paskum tapo jūreiviu ir keliavo po pasaulį. Jau parašė aštuonis romanus, kelias poezijos knygas, spausdina periodikoje straipsnius. Šįmet pasirodė jo romanas *Rojus žemėje,* kuriame su kandžia ironija ir švelniu humoru pasakoja, kaip Chozė Andersas, ilgus metus gyvenęs Čilėje, sugrįžta į Norvegiją, kur nori surasti savo tėvą ar bent jo palikimą. Į norvegų gyvenimą – kaip į "rojų žemėje" – žvelgiama čiliečio akimis. Iš autoriaus perskaitytos romano ištraukos galima buvo pajusti, kad jis turi žaismingą stilių, gerai valdo šmaikščius aforizmus bei parodijas.

Jurga Ivanauskaitė – dabar bene populiariausia rašytoja Lietuvoje. Ji 1961 m. gimusi Vilniuje, čia dailės akademijoje studijavo grafikos specialybę. Ji – dailininkė, prozininkė, dramaturgė, eseistė. Jau išleido penkis romanus, o šeštasis atiduotas leidyklai. J. Ivanauskaitės knygos yra išverstos į anglų, latvių, lenkų, vokiečių kalbas. Nuo 1994 m. ji pradėjo lankytis Indijoje, kur Dharamsaloje studijavo Tibeto budizmą, kuris turėjo didelės įtakos tolimesnei jos kūrybai. Forumo dalyvius J. Ivanauskaitė supažindino su romanu *Sapnų nublokšti,* perskaitė jo ištrauką. Romano veiksmas vyksta Mažojoje Šambaloje, kur sutinkame daugybę po Himalajus besiblaškančių įvairaus plauko klajūnų. Fatališkas veikėjas Tenvaras Ošaras ieško pražuvėlių ir sugrąžina juos į Šambalą. Romano puslapiuose atveriamos slapčiausios žmogaus sielos kertelės. Nors autorė pasakoja, ironiškai bei sarkastiškai, tačiau su gailesčiu.

Kitas mūsų rašytojas – Markas Zingeris, gimęs 1947 m. Prienuose, yra žurnalistas, poetas, dramaturgas, vertėjas. Jis dirba dėstytoju Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute. Jo kūriniai išversti į daugelį Europos kalbų. 2001 m. buvo apdovanotas Geriausios metų knygos prizu už apsakymų rinkinį *Iliuzonas.* Didžiulio dėmesio susilaukė ir jo naujausias romanas *Grojimas dviese.* Su šia knyga autorius ir supažindino forumo dalyvius. Jame pavaizduotas Lietuvos inteligentų šeimos gyvenimas prieškaryje ir pokaryje; veiksmas vyksta ir Kaune, ir Berlyne, ir Brodvėjaus teatre.

Atvykęs iš Švedijos – Ulf Peter Hallberg. Gimė 1953 m. Malmėje ir yra rašytojas, dramaturgas, vienas geriausių švedų vertėjų. Nuo 1985 m. jis redaguoja kultūros apžvalgos žurnalą *Res Publika.* U. P. Hallberg prisistatė save populiariu romanu *Stebėtojo žvilgsnis,* išleistu 1996 m. Jame pasakojama XX šimtmečio antros pusės istorija, kurioje persipina tikri faktai su išgalvotais, prisimenami to laiko politikos ir meno pasaulio įvykiai.

Sjon, gimęs 1962 m. Reikjavike, - vienas iš įdomiausių ir kūrybingiausių Islandijos rašytojų, siurrealizmo ir dainuojamosios poezijos atstovas. Nemažai metų jis rašė dainas islandų dainininkei Bjork. 2001 m. jis buvo apdovanotas Oskaru už dainų libretą danų režisieriaus Larso von Triero kūriniui *Šokėja tamsoje.* Sjon prisistatė romanu *Tavo akys mane matė,* apdovanotu Islandijos literatūros prizu ir šio romano tęsiniu *Su riedančia ašara.*

Į forumą iš Suomijos buvo atvykę du rašytojai. Kjell Westö gimęs 1961 m. Helsinkyje, prisistatė romanu *Nelaimė būti Skrake.* Riika Ala-Harja, gimusi 1967 m. Kangasaloje, prisistatė 1998 m. išleistu romanu *Tomai, Tomai, Tomai.*

Lietuvių rašytojai – Marius Ivaškevičius prisistatė romanu *Žali* apie pokario partizaninį karą prieš rusų okupaciją ir Sigitas Parulskis savo pirmuoju romanu *Trys sekundės dangaus.*

Rugpjūčio 23 d. visą priešpietę vyko forumo dalyvių seminaras-diskusija *Skaitoma, vertinama ir perkama literatūra.* Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto šiuolaikinės literatūros skyriaus vadovė Jūratė Sprindytė perskaitė pranešimą *Eurooromanas – euroliga ir eurolyga?* Anot pranešėjos, dabar romanas yra knygų rinkos dievaitis. Todėl šiuo metu visi stengiasi rašyti romanus. Net poetui ar dramaturgui, neparašiusiam, tarsi gėda. Sovietmečiu parašyti lietuvių autorių romanai gana prastoki, nūnai jie mažai ką bedomina. Dabar plačiai diskutuojama dėl termino "euroromanas". J. Sprindytės nuomone, šis terminas negyvybingas. Kiekviena literatūra yra tautinė, ir visi geri romanai turi tautinių bruožų. Tai yra ir gerai, ir įdomu, ir vertinga.

Dalyvaudamas diskusijos tęsinyje, Vilniaus universiteto literatūros teorijos ir semiotikos dėstytojas, leidyklos "Baltos lankos" vyriausias redaktorius Saulius Žukas padarė pranešimą *Knygos- rinkos lyderės. Kokios jos yra ir kokios turėtų būti?* Jis pareiškė, kad tarp leidžiamų knygų pastaraisiais metais sumažėjo grožinės literatūros lyginamasis svoris. Panašus reiškinys ir kitose šalyse. Gerai, kad lietuvių autoriai vis daugiau rašo romanų – ilgainiui kiekybė tikriausia peraugs į kokybę. Po šiųmetinės Frankfurto knygų mugės Europos šalių leidėjai labiau susidomėjo lietuvių literatūra. Kai kurie mūsų autorių romanai jau verčiami į svetimas kalbas.

Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros docentas Regimantas Tamošaitis savo pranešimą pavadino: *Triukšminga komercinės literatūros vienatvė.* Jis panagrinėjo sudėtingą komercinės literatūros padėtį.

Bemaž visi dalyvavę diskusijose išsakė savo nuogąstavimus dėl literatūros ateities. Sakysim, ar siekdami pasaulio erdvės mes turime paisyti bendrų dėsnių, vyraujančių mene, ypač popkultūroje, ar taip neprarasime savo stiliaus, autentikos, unikumo? Ar Europa, į kurią orientuojasi mažų tautų menas, nėra narvelis, kurio egzistenciją lemia gana griežtos taisyklės, orientacija į madas, įtakų ir rinkos pasidalijimų sferos, duoklė socialinėms-politinėms aktualijoms? Pasaulis tampa mažas. Ar kultūros maišymasis nereiškia jos suvienodėjimo? Nelengva buvo visiems atsakyti į šiuos aktualius klausimus.

Tos dienos popietė buvo skirta pokalbiui *Jurgis Baltrušaitis ir Šiaurės šalys.* Savaime suprantama, kodėl atsirado šis pokalbis – juk forumas vyko Jurgio Baltrušaičio kultūros centre. Buvo parodytas dokumentinis filmas apie poetą ir jo sūnų, garsų menotyrininką. Literatūrologas Gediminas Mikelaitis pateikė naujų duomenų apie J. Baltrušaičio ryšius su Norvegija.

Rugpjūčio 24 d. priešpietėje įvyko seminaras-diskusija: *Šiuolaikinis kalbėjimo būdas. Grynųjų žanrų mirtis. Esė fiesta.* Diskusijoje apie esę dalyvavo daugelis forumo dalyvių.

Medjugorje regėjimai

Vatikano radijo lietuviškojo skyriaus redakcija atsako į pasiteiravimus apie vadinamus Marijos apsireiškimus Medjugorjės vietovėje Bosnijoje-Hercogovinoje

Retkarčiais ir mes, Vatikano radijo lietuviškos programos redaktoriai, gauname laiškų su vadinamaisiais Medjugorje Švč. Mergelės Marijos pranešimais pasauliui. Kai kuriuos jų atsiunčia ir kunigai, pasižymintys asmeniniu pamaldumu į Švč. Mergelę, kas jau savaime yra girtinas dalykas. Ir tie vadinamieji pranešimai, tarsi nemoko nieko blogo. Štai paskutinis pranešimas, datuotas 2003 m. rugpjūčio 25 diena, kurio angliška tekstą gavome su pridėtu lietuvišku vertimu, byloja: "Brangūs vaikai! Taip pat ir šiandien kviečiu jus dėkoti savo širdyse Dievui už visas jums suteiktas malones, taip pat už gamtos ženklus ir spalvas. Viešpats nori patraukti jus arčiau prie savęs ir ragina jus atiduoti jam garbę ir jam dėkoti. O tuo labiau aš, mažieji vaikai, kviečiu jus atnaujinti maldą: melskitės, melskitės ir nepamirškite, kad aš esu su jumis. Aš kiekvieną iš jūsų tolei užtarsiu pas Dievą, kol jūsų džiaugsmas bus pilnas. Dėkoju, kad atsiliepėte į mano kvietimą".

Tarsi neutralus tekstas, neprieštaraujantis jokioms tikėjimo tiesoms, raginantis melstis, žadantis Dievo Motinos globą... Šiame sekmadieniniame pašnekesyje dar kartą norėtųsi priminti Medjugorjės istoriją ir oficialią Bažnyčios laikyseną regėjimų, regėtojų ir tų Marijos pranešimų pasauliui atžvilgiu.

Prabėgo jau kiek daugiau nei dvi dešimtys metų nuo vadinamųjų Marijos apsireiškimų pradžios. Anuomet vaikai ir paaugliai, dabar jau suaugę žmonės, net šeši regėtojai, tvirtina tebepatirią regėjimus ir šiandien. Trys iš jų – Marija, Vicka ir Ivanas turi regėjimus kasdien bet kurioje pasaulio vietoje, Mirjana nuo 1982 metų Kalėdų nebemato kasdien Madonos, o tik vieną kartą per metus, kovo 18 dieną, savo gimtadienį. Ivankai Marija kasdien nebepasirodo nuo 1985 metų ir ją mato taip pat tik kartą per metus, birželio 25 dieną; tai diena, kai pirmą kartą turėjo regėjimą 1981 metais. Jakovas jau treji metai Madoną mato irgi tik vieną kartą per metus, per Kalėdas.

Per tuos du dešimtmečius Medjugorjės įvykiai – kiekvienas juos gali interpretuoti kaip tinkamas – laikyti prasimanymu ar tikrove, antgamtiniu ženklu ar iliuzija – aplinkybės susipynė į nebeatrišamą mazgą, kur susivijęs į vieną visumą apreiškimai, intrigos, stebuklai, paslaptys, pranašystės ir pinigai. Tų, kurie palaiko apsireiškimų tikrumą simboliu jau kuris laikas yra tapęs garsus marijologas Rene Laurentin, o apsireiškimams visuomet priešinosi vietinė Mostar vyskupija ir vyskupų konferencija, anksčiau Jugoslavijos dabar Bosnijos.

Medjugorjės atvejis neatsiejamai susijęs dar ir su kroatų nacionaliniais jausmais – norima matyti Hercogoviną kaip nepriklausomą valstybę, kurioje nebūtų musulmonų ir serbų, o bažnytinėse intrigose Medjugorje fenomeną stengiasi sau palankiai išsiaiškinti vienuoliai pranciškonai ir dieceziniai kunigai, nuo seniausių laikų kovojantys tarpusavyje dėl Hercogovinos parapijų priklausomybės. Į visą šitą prieštaringą sūkurį, dažniausiai apie tai neturėdami nė mažiausio supratimo, įtraukiami ir gausūs maldininkai, besilankantys ant vadinamosios apsireiškimų kalvos. Manoma, kad per 20 metų čia apsilankė nemažiau kaip 15 milijonų piligrimų, kurių ne vienas nustemba sužinojęs, jog atvyko ne į kokią nors Marijos šventovę, o į paprastą parapiją, kurios šventovė turi Šv. Jokūbo titulą. Vietos vyskupas Ratko Perič nepraleidžia progos priminti, kad niekas Medjugorjės nėra paskelbęs Marijos šventove ir Marijos kultas, remiantis vadinamais apsireiškimais, čia nėra patvirtintas. Todėl čia neleidžiamos oficialios organizuotos piligrimystės.

Sarajevo arkivyskupas kardinolas Vinko Puljič sako, kad kol nepasibaigs vadinamieji regėjimai, niekas oficialiai jų ir negali įvertinti. Asmeniškai kardinolas apsireiškimais netiki, nes, jo žodžiais tariant, Marija nekalbėtų prieš Bažnyčią ir Šventąjį Raštą.

Apokaliptinės vizijos, nežinia kokiomis paslaptimis grindžiamas pamaldumas ir nacionalizmas, skelbiami Medjugorje, kelia didžiausią susirūpinimą, tačiau kokio nors oficialaus įvertinimo taip ir nesulaukta, galbūt bijant tikinčiųjų reakcijos, nes Medjugorjė yra labai populiari. Internete galima surasti per 50,000 internetinių svetainių įvairiomis kalbomis, kaip nors susijusių su Medjugorjės apsireiškimais, o kaip privatūs maldininkai čia yra apsilankę daugiau negu šimtas vyskupų ir keliolika kardinolų iš viso pasaulio.

Trumpai – apie nesutarimų tarp dieceziniu kunigų ir pranciškonų priežastis. Nesutarimai tęsiasi ilgus dešimtmečius ir iškilo dėl kai kurių parapijų, kurias pagal popiežiaus Pauliaus VI dekretą *Romanis Pontificibus* vienuoliai turėjo perduoti dieceziniams kunigams. Atsirado nepaklusnių ir netgi atvirai besipriešinančių dekretui, užmūrijusių netgi šventovių duris. Kai kurie pranciškonai buvo suspenduoti ir pašalinti iš ordino, tačiau, nepaisydami visko, parapijų neatiduoda.

Prieš keletą metų pasitaikė, kad keliose tokiose parapijose apsišaukėlis vyskupas suteikė Sutvirtinimo sakramentą beveik tūkstančiui vaikų. Mostaro vyskupija ir Bosnijos vyskupų konferencija šį faktą pavadino religine, moraline, sakramentine, katalikiška ir ypač praciškoniška tragedija. Taip pat ir Hercegovinos pranciškonai tvirtina, kad nepaklusnieji broliai nutolo nuo ordino ir Bažnyčios, apgavo šimtus vaikų ir tėvų, sudarydami sąlygas apsišaukėliui vyskupui teikti Sutvirtinimo sakramentą, tuo būdu atverdami kelią šventvagystei.

Panaši istorija nutiko ir 1980 metais. Tada Mostaro vyskupas Zanič suspendavo du pranciškonus. Netrukus prasidėjo apsireiškimai, ir daugelis šiame kontekste įžiūrėjo pranciškonų norą reabilituotis, juolab, kad viena iš regėtojų, Vicka, teigė, jog pasirodžiusi Marija jai pasakiusi – suspenduotieji pranciškonai yra nekalti, ir toliau gali laikyti Mišias, o vyskupas suklydęs.

Pranciškonai Bosnijoje yra labai mylimi. Per visą turkų okupaciją, trukusią nuo 1474 iki 1878 metų, tik pranciškonai buvo su paprasta liaudimi. Todėl net ir šiandien žmonės juos vadina "dėdėmis", tarsi nurodydami glaudžius šeimyninius tarp vienuolių ir kiekvieno tikinčiojo santykius. Kai buvo atkurta hierarchinė struktūra, prasidėjo trintis tarp pranciškonų ir dieceziniu kunigų, ypač paaštrėjusi išėjus jau minėtam Pauliaus VI dekretui. Šiuo metu apie 40-čiai kunigų pranciškonų iš Hercegovinos provincijos atimta teisė klausyti išpažinčių. Visi jie be išimties pamaldūs į Medjugorjės Mariją.

Pastaruoju metu vis dažniau bažnytinėse sferose pasigirsta balsų: tai, kas vyksta Medjugorje, nebegali būti toleruojama. Reikia aiškiai pasisakyti dėl esamos padėties, antraip situacija darosi dar painesnė, o nuo to kenčia milijonai tikinčiųjų, kurie, dažnai net nežinodami apie vykstančius kivirčus tarp dvasininkų, vyksta į Medjugorję melstis. Medjugorję reikią traktuoti kaip tikėjimo klausimą, o ne kaip paprasčiausią disciplininį ginčą tarp vietos vyskupo ir nepaklusnių vienuolių pranciškonų. Praėjo 20 metų. Medžiagos priimti vienokiam ar kito-

(Nukelta į 4-tą psl.)

BUVUSIAM PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVO PIRMININKUI

A†A

dr. SILVESTRUI ČEPUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius –

"Parama" kredito kooperatyvo valdyba ir darbuotojai

PADĖKA

MYLIMAI MAMAI, MOČIUTEI IR PROMOČIUTEI

A.a. URŠULEI BLEIZGIENEI

2003 m. rugpjūčio 10 d. iškeliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame prelatui Jonui Staškevičiui, kunigui Vytui Staškevičiui, kunigui Valdui Meškėnui už suteiktą paramą dalyvaujant Išganytojo šventovėje, Petrui Šturmui už vargonavimą, solistams – muz. Lilijai Turūtaitei ir Vytui Mašalui už giesmes, Vandai Norvaišienei ir Birutei Augaitytei-Molloy už tartus žodžius laidotuvių namuose. Esame dėkingi karsto nešėjams: Ernst Carl, Andriui Dalindai, Evaldui Gocentui, Lee Landry, Rimui Pranaičiui ir Teodorui Stanuliui.

Nuoširdžiai dėkojame atsilankiusiems iš arti ir toli laidotuvių namuose, Išganytojo šventovėje ir palydėjusiems mūsų mylimąją į amžino poilsio vietą šalia savo vyro Jonelio. Dėkojame Jums visiems už užuojautą ir paguodą, išreikštą žodžiu, raštu bei užuojautą *Tėviškės žiburiuose;* už gėles ir gausias aukas parapijai, parapijos Moterų draugijai, lietuvių Slaugos namų koplyčios įrengimui ir "Romuvos" skautų stovyklai. Ačiū Kristinai Dambaraitei-Janowicz ir Marijai Vasiliauskienei už aukų rinkimą. Dėkojame Birutei Stanulienei ir talkininkams už skaniai paruoštus pietus, visoms ponioms už skanius pyragus ir Anai Langienei už jų parūpinimą.

Jūsų visų nuoširdumas ir supratimas labai įvertinamas mūsų liūdesio metu –

dukra Rūta ir kun. Algimantas,
Loreta ir Andrius, Rita ir Lee, Danielius ir Alyssa

Brangiai SESUTEI

mirus Lietuvoje,

reiškiame nuoširdžią užuojautą MARYTEI GVERZDIENEI ir visai jos šeimai –

E. Kuraitienė — *J. J. Šarūnai*
O. A. Pamataičiai — *I. Tauteras*
S. J. Sendžikai — *A. Zubrickas*

S. S. Zubrickai

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Gintariečių nuotykiai kelionėje

Čia juos aprašo Toronto "Gintaro" sambūrio narys, keliavęs su grupe į Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę Vilniuje

Toronto "Gintaras" susirinko birželio 26 d. oro uoste pilni energijos. Vieni susijaudinę, kad pirmąkart skrenda. Kiti patyrę keleiviai šnekėjo ir ramiai tvarkėsi dokumentus. Po poros valandų gintariečiai pakilo Frankfurto link. Vokietijoje, apsirengę ansamblio uniformomis, praleido kelias valandas apžiūrėdami šį modernų oro uostą. Belaukiant pasidarė aišku, kad Lietuvos avialinijos lėktuvas buvo per mažas priimti keleivių po du lagaminus! Pirmą dieną Lietuvoje buvo numatytas koncertas, tai greitai persitvarkėm, kad kiekvienas šokėjas bent savo tautinius drabužius vežtų. Frankfurte liko gal 20 lagaminų su pažadu, kad bus pristatyti sekančią dieną.

Po neilgo skrydžio visų akys nušvito, matydamos žaliai nuklotus laukus. Netrukus nusileidom mūsų brangioje tėvynėje, kur mus sutiko puiki saulėta diena. Autobusas greit mus pristatė į visų išeivijos šokėjų namus Vilniuje – Pedagoginio raidos centro viešbutį.

Pirmą dieną kartu su palydovėm Vilija ir Terese gintariečių autobusas išvyko anksti rytą. Visi dalinosi pirmais įspūdžiais. Greitkelio užrašai lietuviški! Laukai žali! Gandrų lizdai. Autobuse sėdėjom pamainom, nes buvo daugiau gintariečių negu vietų. Netrukus pro langus pasirodė visų girdėtas Kryžių kalnas, įspūdingas ne savo dydžiu, bet savo "gilumu". Tūkstančiai kryžių ir Rožinių liudijo, kiek žmonių jau čia yra buvę. Kryžių tiek padaugėjo, kad nebuvo įmanoma surasti "Gintaro" ansamblio kryžių, pastatytą prieš 14 metų. Keli paliko savo kryžiukus, pilni vilties, kad vėl galės atvažiuoti ir surasti savo atminimo ženklą.

Autobusas nuvežė mus į netolimus Šiaulius. Tą vakarą sėkmingai koncertavom su Šiaulių, Kauno ir Rygos jaunimu. Lydėjo mūsų šokius nepaprastas liaudies orkestras iš Šiaulių konservatorijos. Vien džiaugsmas šokti! Toronto jaunimas buvo šiltai priimtas ir turėjo progos pabendrauti su kitais dalyviais jaukioje vakaronėje. Grįžom į Vilnių patenkinti ir pavargę.

Sekantį rytą, apsirengę "Gintaro" uniformomis, lipom vėl į autobusą ne kaip šokėjai, bet kaip turistai. Laisva diena buvo praleista Rumšiškėse, kur jaunimas buvo informuotas apie Lietuvos rajonus ir gyvenimą senais laikais. Autobusas vežė dar toliau į praeitį – į Trakų pilį. Apžiūrėję atstatytą pilį, ištroškę ir išalkę, gaivinomės įvairiuose restoranuose. Sugrįžę į Vilnių gintariečiai išėjo į senamiesčio gatves pabendrauti su suvažiavusiu iš viso pasaulio jaunimu.

Pirmadienio ryte laukė didelis darbas – repeticija. Per visą Vilnių įvairiose aikštėse ir stadijonuose, per lietų ir per karščius, tūkstančiai šokėjų penkias ištisas dienas po truputį bandė suderinti namuose išmoktus šokius ir figūras. Pagal choreografų ir jų padėjėjų nurodymus, vienetai šoko ant žolytės, į vieną pusę ir į kitą, pirmyn ir atgal. Nors visi lietuviškai kalbėjom, vis dėlto reikėjo priprasti prie vietinių akcentų ir išsireiškimų. Pastebėjom, kad labai vartojo mažybinius žodžius: rankutės, kojytės, žingsneliai, jaunimėlis... Ir atrodė, kad visi labai greitai kalba! Bet lietuviškumas ir meilė šokiui rišo mus visus ir jautėmės viena didelė šeima, besiruošianti ypatingai šventei. Gintariečiai reiškėsi energingai ir demonstravo savo aukštą lygį. Vyriausia šokių dienos vadovė L. Kisielienė priėjo ir su šypsena mus pagyrė: "Žiūriu iš tolo – jūs šviečiat". Gintariečiai šoko ir toliau visą savaitę, "Viens ir du ir trys ir stop" aidėjo per aikščių garsiakalbius. Gal sunkesnis negu šokimas buvo laukimas. Šokam dvi valandas, laukiam vieną. Šokam valandą, laukiam dvi. Šokam dešimt minučių, važiuojam namo. Bet gintariečiai viską mielai priėmė ir užsiėmimų nepritrūko: dainavo, dalino kortas, žaidė futbolą su braziliečiais, snaudė. Ir šiaip taip, nematydami patys bendro vaizdo padėjo sukurti puikią programą.

Dienos buvo užimtos repeticijomis, bet vakarais vyko įvairios programos: muzikiniai veikalai, chorai, kapelos... Amatininkai puošė Vilniaus gatves ištisą savaitę. Gaila, kad nebuvo laiko viską pamatyti, viską išgirsti, viską patirti. Bet mes buvom atvažiavę su užduotimi – pasiruošti šokių dienos programai šeštadienio vakare.

Tautiniais drabužiais pasipuošusio, kiekvieno šokėjo širdis plazdėjo išgirdus pirmąsias gaidas. Vietiniai šokėjai iškvietė išeiviją su šokiu "Labas vakaras, sveteliai". Galvas aukštai iškėlę Toronto gintariečiai kartu su Brazilijos, Lenkijos, Vokietijos ir JAV jaunimu įsijungė į šokį. G. Breichmanienės šokis "Putinėlis" sudarė progą kiekvienai valstybei būti dėmesio centre. Šventės ženklas buvo gyvybės medis. Tad išeivija atsiliepė su tinkamu šokiu "Pasodinom ąžuolą". Mūsų dalis šventėje baigėsi su vikriu šokiu "Gegužinės polka". Pynėsi įvairūs spalvingi drabužiai ir šokėjai su paskutiniais tonais išėjo iš arenos. Buvo nuostabu, kai visi 8000 šokėjų dalyvavo baigmės šokyje "Suktinis", kai fejerverkai sprogo virš galvų ir visi iš širdies džiaugėsi. Pasipylė iš aikštės jaunimas, užėmė gretimus Sporto rūmus, kur paruoštoje vakaronėje skambėjo lietuviškos dainos ir judėjo kojytės iki trečios valandos ryto!

Sekmadienio ryte liko šokėjams tik viena užduotis: šokėjai, dainininkai, muzikantai žygiavo nuo senamiesčio iki Vingio parko, kur baigsis šventė su daina. Gintariečiai kartu su Kanados dainininkais ėjo dvi valandas per Vilniaus gatves, sveikindami žiūrovus. Dalino saldainius, vėliavėles, segtukus.

Ant kiekvieno gatvės kampo žmonės mojavo ir šaukė, "Ačiū, kad atvažiavot, Kanada!" O mes jiems atsakinėjom: "Ačiū, kad pakvietėt, ir iki pasimatymo sekančioj šventėj!" **R.Y.**

Toronto "Gintaro" ansamblio šokėjos Žalgirio stadione Vilniuje prieš programą liepos 5 d.

Toronto "Gintaro" ansamblio šokėjai Žalgirio stadione prieš koncerto pradžią liepos 5 d. Vilniuje

Nuotraukos G. Paulionienės

Chirurgas visuomenės tarnyboje

Stanislovas Petras Vitkus – gydytojas, tremtinys, visuomenės veikėjas

ELENA KAKANAUSKIENĖ

Chirurgas Stanislovas Petras Vitkus 2003 metų vasario 23 dieną atšventė garbingą septyniasdešimties metų sukaktį. Trisdešimt trejus metus jis gydė Žemaitijos sostinėje ir Telšių rajone gyvenančius žmones. Jau aštuoneri metai chirurgas nebevarsto ligoninės durų – išeiti į užtarnautą poilsį jį privertė ne tik garbingas amžius, bet ir sutrikęs regėjimas. S. P. Vitkus mano, kad dėl to sutrikimo yra kalta trauma, gauta dirbant Sibire, tremtyje.

S. P. Vitkus atliko tūkstančius daugiau ar mažiau sudėtingų operacijų – operuodavo skrandį, dvylikapirštę žarną, tulžies pūslę... Pasak paties chirurgo, jis niekada neskubėdavo guldyti paciento ant operacinio stalo ir griebtis peilio. Chirurginė intervencija į žmogaus organizmą skausminga, visada turi vienokių ar kitokių pasekmių. Tad operuodavo tik įsitikinęs, kad tai būtina, kad ligos neįmanoma išgydyti kitais būdais. Chirurgas iki šiol prisimena Kauno medicinos instituto buvusio rektoriaus akademiko Januškevičiaus žodžius: "Jūs užsidėsite baltą chalatą visam gyvenimui, prieš jus visada bus ligoniai, kartais pikti, kenčiantys, nepatenkinti. Bet visi jie žmonės, kaip ir jūs. Tad bus lengviau dirbti, jeigu jūs įsivaizduosit, kad prieš jus jūsų mama, tėvas, brolis ar sesuo".

Sibiro tremtyje

S. P. Vitkus gimė Šilalės valsčiaus Leviškių kaime. Šeimoje augo keturi vaikai. Stanislovas buvo jauniausias. Jis tėvo pamatyti nebesuspėjo. Senasis Kazimieras Vitkus mirė porą mėnesių prieš gimstant jauniausiajam sūnui. Vaikus augino ir prižiūrėjo motina Plecida. Motina buvo pamaldi krikščionė, stengėsi ir vaikams įdiegti krikščioniškas dorybes bei pamaldumą. Stanislovas prisipažįsta, kad nuo pat vaikystės, esant reikalui, visada prašo Dievo paramos ar palaiminimo. Pasimelsdavo prieš egzaminą, sunkesnę operaciją ar kitais svarbesniais gyvenimo momentais.

Sovietams okupavus Lietuvą jaunasis Stanislovas mokėsi Šilalės gimnazijoje. Priklausė pogrindinei mokinių organizacijai, kuri priešinosi sovietų okupacijai. Jaunuoliai švenčių progomis slapta iškeldavo trispalves vėliavas, platino antisovietinę literatūrą, atsišaukimus. Baigęs gimnaziją ruošėsi išeiti į mišką pas partizanus ir kovoti už respublikos nepriklausomybę su ginklu rankose. Nesuspėjo. 1951 metų gegužės 23 dieną S. P. Vitkus ir dar trys jo bičiuliai gimnazistai buvo areštuoti sovietinio saugumo pareigūnų. Jaunasis S. Vitkus tuo metu laikė anglų kalbos egzaminą. Stanislovui ėjo septyniolikti metai, mokėsi jis devintoje klasėje. Areštas – blogai. Tačiau S. P. Vitkus mano, kad tai buvo Dievo malonė, kuri išgelbėjo jo gyvybę. Mat visi jaunikaičiai, kurie išėjo į mišką ir tapo partizanais, žuvo su ginklu rankose. Iš Sibiro gi daugelis sugrįžo...

Jaunuolį tardė Šilalės saugumiečiai, teko pabuvoti Tauragės, Klaipėdos kalėjimuose. Praleidęs kalėjimuose metus už antitarybinę propagandą jis buvo nuteistas dešimčiai metų tremties ir išgabentas į lagerį amžino įšalo žemėje už Obės upės netoli Salehardo. Norėjo išvežti į Sibirą ir motiną su kitais vaikais, nes jie buvo "buožės" – valdė 28 hektarus žemės. Tačiau vyresnysis brolis, nujausdamas nelaimę, išpardavė gyvulius, brangesnius daiktus ir lemiamu momentu šeima pasislėpė. Tremties pavyko išvengti.

Būsimasis chirurgas lageryje praleido penkerius metus. Pasak jo, ten jį irgi globojęs Dievas. Trečiąją tremties žiemą dirbdamas statybose prisilietė prie elektros laidų ir srovės nublokštas nukrito iš septynerių metrų aukščio. Lūžo ranka, keli šonkauliai, koja, galvos kaulai. Tačiau ir toks kritimas buvo sėkmė – jaunuolis nukrito visai šalia geležies laužo krūvos. Šį kritimą primena kreivai sugijusi ranka ir silpstantis regėjimas – galvos traumos pasekmė. Mirus Stalinui S. P. Vitkus buvo amnestuotas ir galėjo grįžti į Žemaitiją.

Studijos

Grįžęs kurį laiką gyveno pas seserį, kuri dirbo mokytoja Nevardėnuose, netoli Varnių. Kartu su seserimi gyveno ir motina. Padedant seseriai baigė vakarinę vidurinę mokyklą Varniuose. 1957 metais įstojo į Klaipėdos felčerių – akušerių medicinos mokyklą. Baigęs dvejus metus dirbo felčeriu Klaipėdos greitosios pagalbos tarnyboje. Vienai gydytojai, kuri pastebėjo jaunojo felčerio gabumus, patarus nusprendė stoti į Kauno medicinos instituto vakarinį skyrių. Lankė paruošiamuosius kursus, vėliau sėkmingai išlaikė stojamuosius egzaminus.

Reikėjo ne tik mokytis, bet ir užsidirbti pragyvenimui. Tad mokėsi vakarais ir naktimis, o dieną dirbo greitosios pagalbos tarnyboje. Vėliau buvo perkeltas iš vakarinio skyriaus ketvirtojo kurso į dieninio skyriaus trečiąjį kursą. Tada mokydavosi dieną, o greitojoje pagalboje dirbdavo naktimis...

Institute S. P. Vitkus susitiko seną pažįstamą Vaitiekų, su kuriuo kartu mokėsi Šilalės gimnazijoje. Tiek mokydamasis Varniuose, tiek Klaipėdoje, tiek stodamas į institutą S. P. Vitkus savo biografijoje buvo nutylėjęs penkerius tremties metus. Rašė, kad tuos metus sunkiai sirgo. Senasis pažįstamas apskundė moksladraugį instituto vadovybei. Tuometinis dekanas Kindziulis sušaukė komisiją, kuri nutarė buvusio tremtinio iš instituto nešalinti ir leido jam studijuoti iki pirmojo dvejeto. To dvejeto gabus studentas negavo, o "draugas", dirbęs institute fizikos dėstytoju, netrukus mirė ištiktas insulto. Tad daugiau niekas jaunojo daktaro praeitimi nebesidomėjo ir jo neskundė.

Baigęs studijas, chirurgas savo noru apsisprendė dirbti Telšiuose.

Šeima, darbas, visuomenė

S. P. Vitkus atvyko į Telšius būdamas jau "sumitęs vaikis" – gerokai per tris dešimtis perkopęs. Atvykus laisvalaikio buvo irgi nedaug – "naujam" chirurgui reikėjo daug dirbti, įsitvirtinti ligoninėje, pelnyti pacientų pasitikėjimą. Atrodė, kad lėto ir ramaus būdo daktaras taip ir liks vienišas. Tačiau likimo knygoje buvo įrašyta kitaip. Lageryje Stanislovas bičiuliavosi su kitu tremtiniu iš Žemaitijos – Alfredu Dauginiu. Amnestavus S. P. Vitkų, pastarasis dar kurį laiką pasiliko Sibire. Jaunasis chirurgas jau bene porą metų dirbo Telšiuose, kai kartą pas jį į kabinetą užėjo pacientas. Nors jau buvo praslinkę nemažai metų, gydytojas nesunkiai atpažino tremties bičiulį, likimo draugą ir nuoširdžiai apsidžiaugė. Netrukus jis pasikvietė bičiulį paviešėti į savo gražią sodybą prie Virvytės. Ten S. P. Vitkus susipažino su Alma Dauginyte – jauna, gražia panele, kuri tuo metu studijavo mediciną Vilniaus universitete. Po metų susituokė. Alma Vitkienė sėkmingai baigė universitetą, šiuo metu ji dirba Telšių apskrities ligoninės direktore, yra Telšių rajono savivaldybės tarybos narė. Užaugo dukros Dovilė ir Monika. Dovilė pasuko tėvų pėdomis ir tapo gydytoja anesteziologe. Monikai įdomesnės yra žmogaus sielos ir proto paslaptys, ji studijuoja filosofiją Vilniaus universitete. S. P. Vitkus dirbo chirurgu nuo 1975 iki 1992 metų Telšių apskrities ligoninės chirurginio skyriaus vedėju. Kai dėl regėjimo sutrikimų chirurgijos teko atsisakyti, dar kurį laiką dirbo onkologu. Būdamas vedėju tarp kolegų garsėjo kaip liberalus ir demokratiškas vadovas.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, šeima aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje, politiniame gyvenime. Stanislovas irgi vieną kadenciją posėdžiavo rajono savivaldybės taryboje, ilgai dainavo "Žemaičių" chore, dabar dainuoja tremtinių chore.

Vaistas nuo tautos ligų

S. P. Vitkus džiaugiasi galėjęs dalyvauti nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrime. Neseniai jam įteiktas Lietuvos genocido centro vardinis laisvės kovų dalyvio pažymėjimas. Tai tarsi savotiškas atpildas už jaunystėje patirtas kančias, liudijimas vaikams ir vaikaičiams apie skausmingą Tėvynės istoriją ir įpareigojimas branginti laisvę ir nepriklausomybę. Šeimos nariai su džiaugsmu sutiko 1991 metus ir buvo kupini vilčių...

Deja, kaip sako pats S. P. Vitkus, Lietuva nėra tokia, kokios tikėjosi 1991 metais. "Patys valdome kraštą, o klesti neapsakomas nusikalstamumas, demagogija, moralinis palaidumas, korupcija, kontrabanda. Daugybė naujai besikuriančių partijų be atsakomybės deklaruoja "šviesų rytojų", o iš esmės siekia egoistinių ir lobistinių tikslų įgyvendinimo", – tai žodžiai iš daktaro interviu viename laikraštyje.

Gydytojo nuomone, okupacijos metai gerokai pakirto krikščioniškosios moralės šaknis. Juk reikia tiek nedaug – nemeluoti, nevogti, mylėti savo artimą ir sąžiningai dirbti Tėvynės labui. Visas šias vertybes Stanislovui įdiegė jo motina, paprasta, pamaldi Žemaitijos kaimo moteris. Šias vertybes reikia ugdyti savyje, įdiegti savo vaikams. Valstybę sukuria žmonės – piliečiai. Dabar jau suprantame, kad nuėmus geležinę uždangą, skyrusią sovietinį lagerį nuo likusiojo pasaulio, visi laisvais piliečiais netapome. Daugelis kaip buvo, taip ir liko vergais.

S.P. Vitkus mato išeitį krikščioniškųjų vertybių atkūrime. Tada, kada piliečiai laikysis pamatinių krikščioniškos moralės normų ir ugdys savo vaikus, tauta atgims ir mūsų valstybės problemos išsispręs savaime.

Tyliai iškeliavo kovotojas

A. a. Albino Pranskūno veiklos bruožai Britanijoje

Baigdamas 80 metus, 2003 m. rugpjūčio 14 d. Hastinge mirė Britanijos lietuvių veikėjas Albinas Pranskūnas. Gimė jis Užpaliuose, gražioje mūsų Aukštaitijoje. Augo, mokėsi, tikėjo gyvenimu savo tėvynėje. Bet jis dar nebuvo baigęs Utenos gimnazijos, kai 1943 m. rudieji okupantai pareikalavo iš gimnazijos 10 jaunuolių Reicho darbams. Pateko į tą skaičių ir Albinas – buvo išvežtas į Vokietiją sugriautų aerodromų taisyti. Išvežtiesiems gimnazijos direktorius įteikė visiems gimnazijos baigimo atestatus.

Grįžęs Albinas su broliu stojo į gen. P. Plechavičiaus Vietinę rinktinę, o ją išardžius rūpinosi, kaip prisidėti prie kovos ginti savo tėvynę. Dalyvavo Sedos mūšyje, Rytprūsiuose buvo sužeistas ir vokiečių išvežtas į karo ligoninę. O ten jau anglai surado ir kaip belaisvį išvežė marinti į stovyklą Belgijoje. Vėliau atgabentas į Liubeką, paleistas tiesiai į DP (išvietintųjų asmenų) stovyklą. 1947 m. išvažiavo į Angliją ūkio darbams.

1955 m., susipažinęs su D. Britanijos lietuvių sąjungos darbuotojais, buvo pakviestas dirbti į DBLS-LNB centro raštinę Londone. Jis ten buvo ilgametis reikalų vedėjas, sekretorius, Centro valdybos narys, direktorius. Didžiąją savo gyvenimo dalį praleido Londono Lietuvių Namuose (1–2 Ladbroke Gardens). Susidarius nepalankioms trintims, 1983 m. su ašaromis pasitraukė, bet nenutolo nuo Lietuvių Namų nei nuo lietuvių, ir jo vardas nesusijęs su kokiais nors piniginiais išeikvojimais.

Dar 20 metų jis stebėjo, kas vyksta centre, domėjosi, rūpinosi Sodybos reikalais. Rašė protesto laiškus, aiškino, skaitė pareiškimus suvažiavimuose, net susilaukė iš Centro valdybos aukštai vertinto darbuotojo advokato grasinančio laišką, perspėjančio nekalbėti apie jo atliekamus nepateisinamus darbus, nes antraip... Pas mus Centro valdyba ypač mėgsta advokatais užčiaupti burnas. Ir tyli visi.

Bet Albino Pranskūno darbų viršūnė buvo politinė sritis. Matom jį čia, matom jį ten. Štai raudonasis Kremliaus Kosyginas apsistojo "Claridge" viešbutyje kaip Britanijos svečias. Matome Albiną po svečio langais vaikščiojantį su plakatu: "Atstatykite Baltijos valstybių nepriklausomybę" ir t.t.

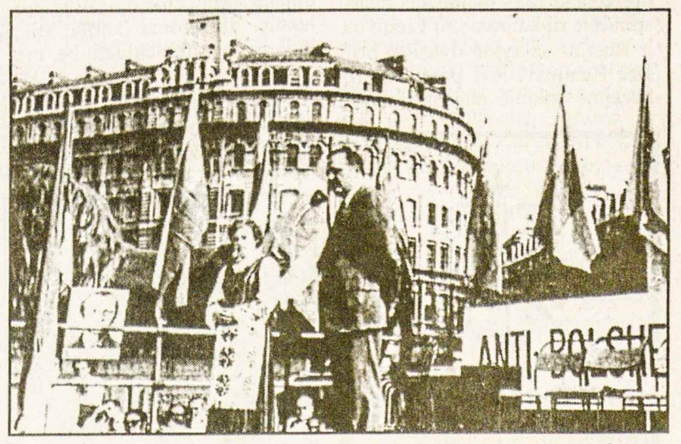
Tai demonstracijai vadovavo Albinas Pranskūnas ir Stepas Nenortas. Albinas yra surengęs Simo Kudirkos, Brazinskų, Simokaičių ir kitų gelbėjimo akcijas. Albinas priklausė visai eilei antikomunistinių organizacijų. Buvo aktyvus, ne bailys. Kai kiti veikėjai aiškinosi, kad jis ar ji skautauja, kad tik padainuoja ir į politiką nesikiša, bet tik ne Albinas. Jis špygos kišenėje nelaikydavo. Jis rengė demonstracijas, sakė jose kalbas, dalijo praeiviams lapelius. Pamenu, kai susidegino Romas Kalanta ir kai aptemdytame Kaune į gatves pasipylė lietuvių studentai ir moksleiviai, kurie susikibę rankomis, suglaudę pečius voromis žygiavo Laisvės alėja ir gūdžiai, lyg iš po žemės, širdį veriančiu balsu kaip vienas šaukėsi pagalbos: Algirdai, vesk mus į Rytus! Gediminai, ar girdi? Mindaugai, duok ženklą! Vytautai, mes pasirengę! Nors kukliai į jų aidą atsiliepė ir Londone prie Sovietų ambasados ir Albino suorganizuotieji.

Surengė jis demonstracijas ir dėl tų aštuonių Kaune suimtųjų "chuliganų", kaip komunistų spauda juos vadino, ir buvo dalijami lapeliai "Are they huligans?" Drąsiai jis vedė demonstracijas nuo Hyde Park Corner, o priėję tikslą sustoja iš dviejų pusių – už tvoros Kremliaus ambasada. Policininkai neprileidžia, o ambasada į vidų nekviečia, "kapitoko" nesiūlo... Langai uždangstyti baltai, tik vienas juodas. Fotografuoja? Bet kažkas duoda ženklą, ir baimė dingsta, ir visi kaip vienas – "Freedom for Lithuania!" Taip buvo, o pasaulis tada tylėjo.

Rūpėjo Albinui ir Lietuva, atgavusi nepriklausomybę. Jis kaulijo iš Centro valdybos lėšų Sedos kautynių istorijai išleisti, savo lėšomis pastato kuklų paminklą Lietuvos laisvę gynusiems partizanams Petrui Dubravai (pusbrolis), Juozui ir Jonui Zabulioniams, Antanui Šapokai ir J. Šukiui, susisprogdinusiems bunkeryje, kad nepatektų į NKVD ir stribų rankas.

Lietuvos Šaulių sąjungos jis buvo apdovanotas I laipsnio šaulių ženklu. DBLS suteikė jam garbės nario vardą. Bet jis jau sirgo, be to, temo akys. Tačiau jis vis prie lietuvių, bando apsigyventi savo numylėtoje Sodyboje. Dėl menkų Sodybos sąlygų nepriimamas. Važiavo į Vilniaus globos namus, bet, ten trumpai pabuvęs, grįžo ir mylimos žmonos Olive rūpestingai globojamas patalpintas Hastingo slaugos namuose, vargo, gavo širdies smūgį, tyliai išėjo ir prisėdo prie savo žuvusių jaunystės ginklo draugų ant protėvių suolelio...

M. Barėnienė

Trafalgar aikštėje, Londone, mitingo dalyviams kalba A. Pranskūnas, šalia jo – M. Gelvinauskienė

A†A

VIKTORUI LUKUI

Ilgamečiam klubo nariui mirus, užjaučiame jo žmoną BIRUTĘ, sūnų BYRON, dukteris VITĄ ir JEAN su šeima, visus gimines ir artimuosius JAV ir Lietuvoje –

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras"

PADĖKA

MYLIMAI ŽMONAI IR MAMAI

A†A

JULIJAI KOPERSKIENEI

mirus 2003 m. liepos 23 d.,

dėkojame Aušros Vartų parapijos kun. Audriui Šarkai, OFM, už Rožinio maldas ir laidotuvių apeigas.

Esame dėkingi giminėms, draugams ir pažįstamiems už aukas ir gėles. Ačiū D. Viskontienei už giesmes, B. Stanulienei už paruoštus pietus ir ponioms už pyragus.

Liūdintys – *vyras Leonas,*
dukros – Daiva ir Loretta

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PRASIDĖJO "BALTBAT" PRATYBOS

Latvijoje rugsėjo 16 d. prasidėjo tarptautinių vadaviečių pratybos "Baltic Eagle 2003", rašo ELTA/LGTIC. Tai paskutinės pratybos, po kurių bus užbaigtas beveik dešimtmetį vykdytas Baltijos taikos palaikymo bataliono BALTBAT projektas. Pratybose dalyvauja apie 350 kariškių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Danijos, Švedijos, Lenkijos ir Didžiosios Britanijos. Lietuvai šiose pratybose atstovauja 50 kariškių iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono, lauko pajėgų, kariuomenės Mokymo ir doktrinų valdybos. Pratybos baigiasi rugsėjo 26 d.

IŠAUGO PAREMTŲJŲ SKAIČIUS

Per pirmą šių metų pusmetį vidutiniškai kas mėnesį socialinę pašalpą gavo 125,000 (3.8%) nuolatinių Lietuvos gyventojų, skelbia ELTA/LGTIC. Tai yra 3.8% daugiau negu atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius didėja daugiausia dėl to, kad auga darbo biržos viešųjų darbų pasiūla, po kurių ilgalaikiai bedarbiai įgyja teisę gauti socialinę pašalpą šešis mėnesius. Išmokėta 118 mln. litų pašalpoms, kurios nepriklausomai nuo šeimos pajamų mokamos turinčioms ir auginančioms vaikus šeimoms bei likusiems be tėvų globos vaikams. Išlaidos nuolatinio gyventojo mirties atveju laidojimo pašalpai sudarė apie 16 mln. litų. Socialinei pašalpai bei vienkartinėms pašalpoms, kurios mokamos nepasiturintiems gyventojams, įvertinus jų pajamas, per pirmus 6 šių metų mėnesius išleista 50 mln. litų.

"POLITINIS CHULIGANIZMAS"

Rugsėjo 14 d. Kenos geležinkelio pasienio kontrolės punkte protestavo 17 Rusijos nacionalbolševikų partijos atstovų. Į tą vietovę atvykę tranzitiniu traukiniu Maskva-Karaliaučius, jie antrankiais ir grandinėmis prisirakino prie traukinio vagone esančių turėklų, žodžiu skelbė nepasitenkinimą galiojančia tranzito tvarka, skandavo šūkius dėl "laisvo Kaliningrado tranzito". Agresyviai rodė nepagarbą Lietuvos valstybei ir joje galiojančiai tvarkai, įžeidinėjo traukinį tikrinusius pasieniečius, jiems priešinosi, suplėšė tranzito dokumentus. Negalėję grupės nuraminti, pasieniečiai įsakė vagoną atkabinti nuo sąstato, vėliau jėga juos išlaipino iš traukinio. Lietuvos užsienio reikalų ministerija savo pranešime pabrėžė, kad toks incidentas neatspindi gerų kaimyninių Lietuvos ir Rusijos santykių dvasios, pritarė Rusijos URM pareiškimui, kuriame teisinio pagrindo netu-

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

rintis išpuolis pavadintas "politiniu chuliganizmu", siekiant populiarumo prieš rinkimus į Rusijos dūmą.

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA KAUNE

LGTIC praneša, kad Kaune rugsėjo 5 d. devynių užsienio valstybių atstovai kartu su Lietuvos apskričių viršininkais ir seimo nariais dalyvavo tarptautinėje konferencijoje. Ją surengė Kauno apskrities viršininko administracija kartu su Europos regionų grupuote, kuriai priklauso daugiau kaip 200 įvairių Europos valstybių regionų. Renginio tikslas – išnagrinėti regionalizmo ir Europos sąjungos plėtros Baltijos jūros valstybėse problemas. Šia proga pirmą kartą buvo panaudotas Kauno apskrities herbas.

GRYBAUTOJAMS PAVOJUS

Lietuvos rytas (2003.IX.09) rašo, kad grybautojų minios užplūdo daugelį Lietuvos miškų, ypač Dzūkijos, kur pradėjo masiškai dygti baravykai ir kiti grybai. Tačiau rugsėjo 6-7 savaitgalį net 15 vilniečių pateko į ligoninę, apsinuodijo grybautojai ir kitose vietovėse. Viena vilnietė mirė. Grybautojai rinko baravykus, raudonikius, šilbaravykius, kazlėkus, gudukus, voveraites. Pavojingiausi grybai yra žalsvosios musmirės, kurios yra panašios į ūmėdes. Prekiavietėse už kilogramą pirmarūšių baravykų mokama 10 litų. Kilograme – 25-30 baravykų. Pakelėse prekiautojai ėmė 10 litų už 15-20 baravykų.

ŠLUBUOJA TEKSTILĖS BENDROVĖ

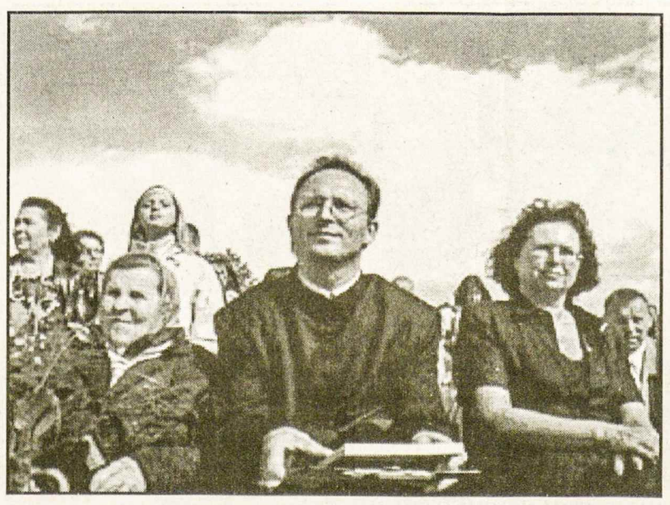
Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas pasirašė seimo priimtą ant bankroto ribos esančios akcinės bendrovės "Alytaus tekstilė" akcijų įsigijimo įstatymą, rašo ELTA/LGTIC. Tai suteikia vyriausybei galimybę perpirkti didžiąją dalį (47.31%) bendrovės akcijų iš savininkų už ne daugiau kaip milijoną litų ir tapti pagrindiniu akcininku. Savininkai yra Hongkongo bendrovė "Asian Interests Limited". "Alytaus tekstilė", kuri yra viena pagrindinių energetinių išteklių vartotojų Alytaus mieste, valstybės biudžetui sumoka per 30 mln. litų mokesčių kasmet, joje dirba apie 2,500 žmonių.

SUTARTIS SU PRANCŪZIJA

Rugsėjo 9 d. vyriausybė patvirtino sutartį su Prancūzija dėl bendradarbiavimo kultūros, švietimo, mokslo, technologijų ir technikos srityse. Kaip rašo ELTA/LGTIC, tai padės vykdyti nuoseklią kultūros mainų politiką, koordinuoti veiklą įgyvendinant ilgamečius dvišalius projektus. Numatoma skatinti abiejų valstybių intelektualų bei menininkų bendravimą, bus siekiama užtikrinti kuo didesnį vienos valstybės knygų bei kitų leidinių platinimą kitoje valstybėje. **RSJ**

Šilutės rajono Ramučių vietovėje Klaipėdos teritorinės muitinės pareigūnas iššaudė 16 dar negalinčių skristi gandriukų. Juos surasti padėjo vaikai. Įtariamasis atleistas iš darbo

Kun. ALIONDAS BUDRIUS, atgimstančių Kražių parapijos klebonas, tarp parapijiečių jubiliejinėje šventėje minint Kražių 750 metų sukaktį **Nuotr. M. Kavaliausko**

Medjugorje regėjimai

(Atkelta iš 2-ro psl.)

kiam sprendimui tikrai pakanka, tad Bažnyčia turėtų išsakyti oficialią nuomonę dėl Medjugorjės.

Prieš keletą metų Vatikanas paprašė Bosnijos ir Kroatijos vyskupų konferencijas sudaryti naują komisiją, kuri ištirtų per pastaruosius dešimt metų vykusius vadinamuosius apsireiškimus. Apie tyrimų duomenis kol kas nieko oficialiai nebuvo paskelbta – per tokį trumpą laiką ištirti dažnai prieštaringus tvirtinimus nėra lengva.

Tikėjimo doktrinos kongregacija susirūpinusi stebi vadinamųjų regėtojų elgesį ir pačią vadinamųjų apreiškimų paskelbimo eigą. Pirmiausia apreiškimai patenka į pranciškonų rankas ir tik paskui skelbiami viešai. Tų apreiškimų tiek daug, kad jau seniai susimaišyta, kiek jų buvo iš viso, ką sakė Madona pasirodžiusi ar kokį apreiškimą regėtojai yra gavę be pasirodymų. Sakoma, kad daug kas yra surašyta regėtojos Vickos dienoraštyje, tačiau su jo turiniu neturėjo galimybės susipažinti nei vietos vyskupas, nei Tikėjimo doktrinos kongregacija. Tiesa, minėtas teologas Rene Laurentin, parašęs 17 knygų apie Medjugorję, vienoje iš jų prisipažįsta tą dienoraštį skaitęs. Atrodo, kad ten bus užfiksuota ir "tikra" Marijos gyvenimo istorija, kurią pati Marija atskleidė tik Vickai ir kuri akivaizdžiai prieštarauja Šventajame Rašte randamiems tam tikrų Marijos gyvenimo momentų aprašymams.

Tikėjimo doktrinos kongregacija turi duomenų apie mokslinius tyrimus. Keturis kartus per dvidešimt metų – 1984, 85, 86 ir 98 metais atliko prancūzų ir italų medikai-psicho-fiziologai. Medikų išvados panašios, t.y. vadinamieji regėtojai nemeluoja. Kai jie sako, jog patiria regėjimus, jie iš tikro pereina į transo būseną, tačiau pasak tų pačių medikų, jau nebe medicinos kompetencija nuspręsti, ar šią būseną iššaukia Marijos pasirodymai.

Oficialiais Vatikano pasisakymais apie Medjugorję galima laikyti buvusio Tikėjimo doktrinos kongregacijos sekretoriaus, dabar Genujos arkivyskupo Tarcisio Bertone atsakymus raštu į kai kurių vyskupų užklausimus, ką daryti dėl to organizuojamų piligrimysčių į Medjugorję. Kongregacija laiko, kad privačios maldingos kelionės yra leistinos su sąlyga, kad jos nebus laikomos Medkugorjės įvykių autentifikacija. Kongregacija apgailestauja, kad Medjugorje lankosi vyskupai, o kunigai lydi ten organizuotas piligrimystes.

Kaip minėjome, Vatikanas paprašė Bosnijos ir Kroatijos vyskupų konferencijas sudaryti naują komisiją, kuri ištirtų per pastaruosius dešimt metų vykusius vadinamuosius apsireiškimus. Dėl pirmojo dešimtmečio apsireiškimų vyskupai 1991 metais yra paskelbę deklaraciją, kurioje tvirtinama, jog remiantis iki šiol atliktais tyrimais, negalima tvirtinti, kad tai, kas vyksta Medjugorje, yra apreiškimai ar kokie nors antgamtiniai reiškiniai.

Kongreso dalyviai pasisako

XI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas buvo mano pirmas tikras susitikimas su pasauline lietuvių bendruomene. Išskyrus Šiaurės Amerikos lietuvišką bendruomenę, aš mažai žinojau apie tarptautinį lietuvišką pasaulį. Viskas pasikeitė per tas dvi savaites dalyvaujant kongrese. Aš supratau, kad jaunimo noras lietuvybę išlaikyti ir įgyvendinti yra stiprus. Yra turbūt mažai žinomas dalykas, kad Pietų Amerikoje, tiksliau Brazilijoje, Argentinoje ir Urugvajuje yra Lietuvių jaunimo sąjungos, kurios bando išsilaikyti. Joms yra labai sunku, jų negalime pamiršti. Kongrese buvo ilgos dienos, visi labai sunkiai dirbo. Bet dabar ne laikas atsikvėpti ir ilsėtis. Reikia dar sunkiau dirbti, kad išlaikytume lietuvybę Kanadoje. Jeigu to nedarysim, tai mūsų visas darbas kongrese bus veltui. Tikiu, kad sekantis kongresas, kuris įvyks Kanadoje, bus iš visų geriausias.

Jonas Didžbalis

Aš esu labai dėkinga turėjusi galimybę dalyvauti grupėje, kurioje visi turėjome tą pačią svajonę, tuos pačius rūpesčius, kuriuos galėjome kartu spręsti. Mane paskatino susitikimas su atstovais iš kitų kraštų, matyti jų panašų užsidegimą išlaikyti savas bendruomenes. Tai reiškia, kad mes ne vieni. Kongresas mums visiems įdiegė bendrumo, supratimo ir įprasminimo jausmą.

Sarah Houle

Man ir tikiuosi daugeliui kitų kongresas buvo proga susipažinti su kraštu, susitikti su senais ir naujais draugais, bet svarbiausia – patirti kultūrą, idėjas, klausimus ir pasiūlymus kitų lietuvių iš viso pasaulio. Aš gana daug išmokau per kongresą ir gailiuosi, kad daugiau nesistengiau.

Jonas Birgiolas

Pasaulio lietuvių jaunimo studijų savaitė nebuvo vien paskaitos bei diskusijos. Turėjome ir pramoginių užsiėmimų: turėjome išvyką į Heidelberg'o miestą, plaukėme Reino upe, dalyvavome iškilmingame užbaigimo pokylyje, kuriame grojo Lietuvos roko grupė "Vairas". Dienos metu intensyviai klausėmės paskaitų ir nagrinėjome įvairias temas, vakarais skambėjo linksmi jaunimo juokai ir dainos. Kanados jaunimas pasižymėjo kaip puikūs futbolininkai. Per dvi savaites Kanados lietuvių jaunimo atstovai labai artimai susidraugavo su apie 80 lietuviško jaunimo iš skirtingų kraštų.

Arvydas Jonušonis

KLJS labai dėkoja Toronto Lietuvių Namams, Toronto Prisikėlimo parapijai, Kanados lietuvių bendruomenei, Kanados lietuvių fondui, KLB Hamiltono apylinkei, Montrealio "Litui", Hamiltono "Talkai", Toronto "Paramos" ir Prisikėlimo kredito kooperatyvams už jų aukas, kurios padėjo jaunimui dalyvauti kongrese. Kanados jaunimo tolimesnis didelis uždavinys – surengti sekantį PLJS kongresą už ketverių metų Kanadoje: Toronto, Montrealio ir Hamiltono miestuose. **Atstovai**

• **Mylėki tiesą, bet atleisk ir klaidą (Voltaire)**

Los Angeles, CA

GIMTADIENIO ŠVENTĖ. Viktoras Ralys, muzikas, Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas, meno vadovas, rugpjūčio 14 d. savo aplinkoje atšventė 50 metų amžiaus sukaktį. Gimė lietuvių išeivių šeimoje Niujorke 1953 m. Nuo pat pirmųjų savo amžiaus žingsnių vyresnės sesutės Birutės fortepijono pamokų metu jo dėmesys būdavo nukreiptas į garsą; pasistiepęs piršteliais ieškodavo juodų/baltų klavišų, kodėl jie nevienodai skamba. Pianistas, klasikinės muzikos akompaniatorius Mrozinskas tada įspėjo vaikiuko tėvus, kad atkreiptų rimtą dėmesį į jo auklėjimą, nes ča "auga giliai paženklintas berniukas" ir vien šalia savo tėvelio jo vyrų oktete jau nebepritaptų.

Studijuodamas choralinį dirigavimą Queen's Muzikologijos kolegijoje, Viktoras Ralys vadovavo chorui ir dirbo lietuvių Apreiškimo parapijoje; buvo įsteigęs vokalinį ansmblį "Harmonija"; yra apdovanotas geriausio muziko premija Amerikos lietuvių kultūros tarybos.

Šiuo metu Viktoro Ralio darbuotė apsiriboja aplinka Šv. Kazimiero parapijos, kur jau daugiau kaip dvylika metų labai sėkmingai vadovauja aukšto meninio lygio religinės muzikos vienetams. Ten jisai slaugo ir savo sergančią Mamą. Ši amžiaus sukaktis parapijos choro buvo iškilmingai atšvęsta rugpjūčio 23 d. parapijos salėje. Dalyvavo daug svečių ir gausus būrys puikių dainininkų iš Lietuvos.

Stasė Pautienienė

Muz. VIKTORAS RALYS, Los Angeles, CA

Hamilton, Ont.

JAUNIMAS SUGRĮŽO Į MOKYKLAS, o dirbantys visuomeninį darbą atnaujino veiklą. Pirmieji rugsėjo 4 d. susirinko HLPK "Ąžuolas" nariai. Pirmininkė pasveikino, palinkėjo sėkmės. Pranešimą padarė viešnia E. Gudinskienė, kalbėjusi apie komiteto "Pagalba Lietuvos vaikams" veiklą, pasakojo savo įspūdžius iš Lietuvos. Vyko pasisakymai, kad pagal savo norus ir galimybes turime padėti Lietuvos našlaičiams ir daugiavaikėms šeimoms. Nutarta pakeisti tradicinių balių laiką. Jie dabar vyks pavasarį ir rudenį. Pirmasis numatomas š.m. lapkričio mėn.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBOS POSĖDIS įvyko rugsėjo 8 d. Pirm. R. Bakšytė-Pruden visus pasveikino ir paprašė pasidalinti vasaros įspūdžiais. Po to aptarėme nuveiktus darbus ir nesklandumus juos atliekant. Numatėme ateities planus. Visuotinis narių susirinkimas numatytas spalio 26 d. Prisiminėme ir skaudžias netektis. Hamiltono apylinkė šiemet Anapilin palydėjo 20 narių. Itin buvo sunku atsiskirti su asmenimis, kurie savo gyvenimą buvo paskyrę lietuvybės išsaugojimui ir garsinimui. Viena tokių buvo a.a. Elena Kudabienė-Dauguvietytė. Jos atminimas neišblės mūsų atmintyje. Nutarta kasmet pagerbti ir prisiminti mirusius bendruomenės narius. Savaitę prieš rudens kapinių lankymą už juos bus aukojamos Mišios. Šiemet tai įvyks lapkričio 2 d.

KLKM DR-JOS HAMILTONO SKYRIAUS v-bos narės į posėdį susirinko rugsėjo 10 d. Po maldos, kurią sukalbėjo namų šeimininkė J. Paškevičienė, ir pirmininkės bei iždininkės pranešimų vyko ateities darbų planavimas. Visų narių susirinkimas numatytas rugsėjo 21 d. Pranešimą skaitys dantų gydytoja R. Stanaitienė. Bus galimybė išsiaiškinti rūpimus dantų protezavimo ir burnos higienos klausimus. Nutarta "Vaiko tėviškės namams" išsiųsti $5,000. Posėdį baigėme prie kavutės ir gražiai paruoštų vaišių, už ką likome dėkingos šeimininkei.

D.G.

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905 • 271 • 8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 70 metų sukakties minėjimas įvyko liepos 19 d. Floyd Bennt Field, Flatbush, Bruklyne, NY. Jį rengė Lietuvos vyčiai, ypač 110-tos kuopos nariai, ir Lietuvių bendruomenė. Programa vyko ne salėje, bet oro uosto aikštėje. Ji pradėta Lietuvos ir Amerikos vėliavų atnešimu. New Jersey vietovės jaunimo grupė kartu su visais dalyviais sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Kun. V. Volertas, Lietuvos vyčių dvasios vadas, sukalbėjo invokaciją lietuvių ir anglų kalbomis. Programai vadovavo dr. P. M. Kazas. Jis taipogi trumpai papasakojo skrydžio istoriją, iškeldamas drąsiųjų lakūnų dvasinio palikimo reikšmę. Lietuvos generalinis konsulas M. Butkus Niujorke tarė sveikinimo žodį, primindamas drąsaus įvykio atgarsius. LB Niujorko apygardos valdybos pirm. dr. G. Kumpikaitė taip pat tarė žodį, padėkodama susirinkusiems už dalyvavimą. Buvo perskaityti svečių, negalėjusių minėjime dalyvauti, sveikinimai: senatoriaus C. Schumer, kongreso atstovų Maltese ir Weiner. Meninę programą atliko sol. A. Kiaušaitė, padainavusi tris lietuviškas ir dvi angliškas dainas. Lietuvos vyčių jaunimo tautinių šokių grupė iš Amsterdamo, NY pašoko keletą šokių. Su tautiniais šokiais pasirodė ir tautinių šokių grupė iš New Jersey vietovės, vadovaujama A. Kiaušaitės. E. Matulionytė padeklamavo eilėraštį *Ar esi lietuvis.* Pabaigai sugiedotas Lietuvos vyčių himnas. (*Darbininkas,* 2003 m., 8 nr.)

Vilniaus universiteto III-jo kurso žurnalistikos studentė Lina (pavardė informacijoje nenurodoma) šią vasarą padirbėti buvo atvykusi į Ameriką. Gavo darbą parduotuvėje Rehoboth Beach vietovėje, Delaware valstijoje. Ji birželio 26-tosios naktį, grįždama iš darbo dviračiu, apie 1 val. buvo automobilio partrenkta ir sunkiai sužeista. Vairuotojas iš nelaimės vietos pasišalino. Vos gyvą ją rado kiti parduotuvės darbuotojai studentai ir tuoj pašaukė pagalbą. Buvo nuvežta į Christiana ligoninę Wilmington mieste, Delaware. Lina ilgai ligoninėje išgulėjo be sąmonės, bet gydytojų didžiam nustebimui sąmonę atgavo. Pastaruoju metu ji perkelta į bendrą ligoninės skyrių. Bet dar negali išlaikyti pasiausvyros, kairė ranka truputį paralyžiuota ir tegali ištarti keletą žodžių. Medikams neaiški jos ateitis – ar ji visiškai pasveiks, ar liks invalidė. Ji neturi nei brolių, seserų ar kitų artimųjų – tik 68 m. nepergeriausios sveikatos motiną. Lina Amerikoje norėjo užsidirbti pinigų ir palengvinti mamos bei savo finansinę būklę. Filadelfijos lietuviai, sužinoję apie Linos nelaimę, pasikeisdami pradėjo ją lankyti ligoninėje. Be to, Filadelfijos lietuvių bendruomenė organizuoja aukų rinkimą Linos gydymui Lietuvoje. Filadelfijos LB apylinkės valdyba prašo visus lietuvius savo aukomis pagelbėti Linai. Aukas galima siųsti šiuo adresu: Lithuanian-American Community ir ant čekio užrašyti Linai. Lina, atvykusi į Ameriką, pirmiausia susirado lietuvių šventovę. Savo laiške mamai skundėsi, kad dėl darbo sąlygų sekmadieniais negali dalyvauti Mišiose. (Filadelfijos LB informacija)

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Stayneriо ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklaviete: www.homesgeorgianbay.com

Gudija

Gervėčiai savo šventovės šimtmetį paminėjo birželio mėn. per Švč. Trejybės atlaidus. Žmonių į šventovę prigužėjo iš įvairių vietovių. Pamaldose dalyvavo Lietuvos kardinolas A. J. Bačkis, Gardino vyskupas A. Kaškevičius, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės gen. direktorius A. Petrauskas, jo pavaduotoja G. Bagdonavičienė, Lietuvos ambasadorius Gudijoje J. Paslauskas, Gudijos religinių reikalų komiteto prie Gudijos vyriausybės pirm. S. Buko ir daug kitų svečių. Lietuvos prezidento R. Pakso sveikinimo žodį perskaitė jo įgaliotinis. Mišias lotynų kalba atnašavo kardinolas A. J. Bačkis. Buvo pasakyti lietuvių, gudų ir lenkų kalbomis pamokslai. Giedojo Vilniaus arkikatedros didysis choras, vadovaujamas J. Pranulio. Lietuvos žmonių kelionę į atlaidus koordinavo bei organizavo Gudų lietuvių bendruomenės Rimdžiūnų kultūros ir švietimo bei informacijos centro direktorius A. Augulis ir turizmo agentūra "Titano vartai". (*Lietuvių godos,* 2003 m., 7 nr.).

Australija

A.a. Juozas Kalgovas, 78 m. amžiaus, mirė š.m. liepos 10 d. Sidnio mieste. Velionis gimė Veiveriuose Suvalkijoje ir augo brolio ir dviejų seserų šeimoje. Kalgovų šeima persikėlė gyventi į Kauną. Čia Juozukas baigė šešis pradžios mokyklos skyrius ir vakarais lankė gimnaziją. Po karo J. Kalgovas atsidūrė Salzburgo pabėgėlių stovykloje Austrijoje. Čia Anastazijos ir Antano Tamošaičių pastangomis buvo įsteigtas meno būrelis, kuriame jaunuoliai piešė dekoracijas, vaidino, rūpinosi tautiniais drabužiais, šoko tautinius šokius. Šiame būrelyje aktyviai dalyvavo ir jaunasis Kalgovas. Vėliau Freiburge, prancūzų zonoje, atsirado galimybė studijuoti. Jis įstojo į Jonyno Taikomosios dailės ir meno mokyklą. Į Australiją J. Kalgovas atvyko 1949 m. ir apsigyveno Sidnio mieste. Čia jis piešė dekoracijas, šoko tautinius šokius, taipgi su Janina Jurevičiūte sukūrė šeimą, ir išaugino du sūnus bei dukrą. Duoną pelnėsi kaip dažytojas ir dekoratorius. Sušlubavus sveikatai, J. Kalgovas išėjo į pensiją ir įsijungė į Lietuvių klubo veiklą, atlikdamas įvairius pagalbos darbus. Velionies laidotuvės vyko liepos 14 d. Rookwood kapinių koplyčioje atsisveikinimo žodžius tarė sūnus Juozas, "Dainos" choro vardu A. Kramilis, Lietuvių klubo pirm. A. Migas, R. Bukis ir Dan Bieri. Religines apeigas atliko vietinis kunigas. Sugiedota *Marija, Marija* ir Tautos himnas. Jo liūdi žmona Janina, duktė Kristina ir sūnūs Juozas bei Viktoras su šeimomis (*Mūsų pastogė,* 2003 m., 30 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.95%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	2.75%		
3 m. term. indėlius	3.00%		
4 m. term. indėlius	3.25%		
5 m. term. indėlius	3.75%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	2.75%		
3 m. ind.	3.00%		
4 m. ind.	3.25%		
5 m. ind.	3.75%		

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Kernavė - senoji Lietuvos sostinė

STASYS DALIUS

Pasibaigė PLB XI-sis seimas ir laikas kraustytis iš Vilniaus. Jau iš vakaro apsimokėjau už viešbutį, kur praleidau 8 dienas. 10 v.r. atvažiavo iš Kauno Auksė su vaikais ir paėmė kelionei į Kauną. Kadangi buvo daug laiko, aplankėm Kernavę, buvusią senąją Lietuvos sostinę Mindaugo laikais.

Istoriniai dalykai

Tai labai vaizdingas miestelis, didinga gotikinė šventovė, prel. Česlovo Krivaičio pastatyta pilaitė-klebonija, kur dabar beveik visi kambariai paversti muziejaus salėmis. Čia atvykę matome prie šventovės grupelę žmonių apsupusių vienuolę, kuri aiškina ir vedžioja. Prisijungiam prie grupelės. Labai iškalbinga vienuolė veda visus prie senosios klebonijos. Atrakinusi duris vedžioja po kambarius, kur dabar įrengtas muziejus su paveikslais, portretais, senų maldaknygių ir kantičkų rinkiniais, siekiančiais net 1832 m. O senų mišiolų, storų gerokai laiko apnešiotų visa lentyna sukrauta; seniausias iš 1672 m. Einant per didžiulės gotikos bažnyčios šventorių, aptvertą stora raudonų plytų mūrine siena, parodo, kad tose sienose įmūryti Kryžiaus stočių paveikslai. Tai labai reti mozaikos paveikslai, sukurti talentingos dailininkės vienuolės iš vietinės medžiagos akmenukų, žvirgždukų. Atrodo, kaip Kryžiaus stočių paveikslai. O tokių mozaikinių paveikslų sukurta visa serija.

Kitame erdvaus šventoriaus kampe parodo, kad tai buvusio klebono kun. Nikodemo Švogžlio-Milžino (1899-1985), dirbusio 1930-1934 m. ir vėliau vėl sugrįžusio 1968 m. kapas. Tai žinomas visuomenės veikėjas, rašytojas, išgarsinęs Kernavę, daug gero padaręs parapijai, aptvėręs ir atnaujinęs šventovę. Išeinama iš šventoriaus pro didingus gražius vartus, lyg iš kokios viduramžių pilies, nes netoliese ir Geležinio vilko paminklas, primenąs tą praeitį.

Klebonija-muziejus

Dabar vienuolė veda į naująją kleboniją, pastatytą prel. Česlovo Krivaičio, kai jis 1979 m. buvo atkeltas iš Vilniaus arkivyskupijos valdytojo į Kernavę klebonu. Tai dar tarybiniais laikais jo pastatyta klebonija. Pereiname jos kambarius, kur dabar antro aukšto kambariuose įrengtas muziejus. Labai įdomių senų ir vertingų rodinių čia sukrauta. Ir vienuolė su nepaprasta meile aiškindama priminė, kad visa tai pasiekta prel. Krivaičio dar tarybiniais laikais. Tik jo dėka žmonės sunešė įvairias senienas, kurios dabar sudaro muziejaus rodinius.

Piliakalniai

Išėję iš naujosios klebonijos muziejaus patraukiame prie netoliese matomų piliakalnių, nes Kernavę supa keturi piliakalniai, viens prie kito prigludę, o penktas puskilometriu toliau. Piliakalnių šlaitai labai statūs, iškilę ligi 25 metrų aukščio, saugojo gilų slėnį, kur buvo išsistatęs senasis Kernavės miestas prie Neries.

Nuo bažnyčios šventoriaus nusileidžiam žemyn prie pirmojo piliakalnio, kur aukštyn veda medinių laiptų eilė. Rodos viršūnė ne taip toli, bet kopiant stačiu šlaitu, o dar saulei kaitinant, sunkė prakaitą ir tankino kvėpavimą, kad reikėjo retkarčiais stabtelėti. Piliakalnių statūs šlaitai tirštai apžėlę žolėmis iki pat viršaus. Užsirioglinam pagaliau į viršų, kur atsiveria platus reginys į Nerį, vingiuojančią apačioje.

Ant kitų piliakalnių, nors ranka pasiekiamų, jau nebelipam, užtenka šio vieno pasižvalgyti į tolius. Be to, piliakalnio viršuje tiktai tuščia aikštelė ir nieko daugiau. Nematyti ir buvusių kasinėjimų vietų. Nusileidžiam kitu šonu žemyn ir pravestu keliuku grįžtam į Kernavę.

Istoriniai duomenys

Kernavė buvo apipinta legendomis. Ją išgarsino lietuviai ir lenkai istorikai romantikai. XIX š. pradžioje lenkų rašytojas Aleksandras Bernatavičius (1786-1836) parašė 4 tomų istorinį romaną *Pajauta-Lizdeikos duktė.* Tai 1826 m. lenkų kalba išleistas romanas, kuris vėliau buvo išverstas į rusų, vokiečių, prancūzų, o vėliausiai į lietuvių kalbą 1910 m. Į lietuvių kalbą išvertė Jonas Montvila (1873-1910).

Dabar Kernavė yra pagarsėjusi, nes archeologų kasinėjimai ir surastos iškasenos nustatė, kad tai sena gyvenvietė, kuri susiformavo apie IX š. prieš Kristų. Platus ir pelkėtas Neries slėnis sudarė geras sąlygas kurtis pirmiesiems gyventojams. Pirmosios stovyklavietės ištirtos ir rasti rodiniai datuojami iš VIII-VII š. prieš Kristų. Pilkapių rodiniai liudija, kad nuo IV š. galo čia gyveno lietuviai. O miesto kūrimasis ir plėtimasis sutampa su Lietuvos valstybės atsiradimu. XIII š. Kernavė buvo tipiškas miestas su būdingais miesto pastatais, gatvėmis, užėmęs apie 20 ha plotą. Piliakalnius su gyvenviete jungė pušinių rąstų kelias, kuris ėjo pelkėta Neries atšaka. Tai seniausias iki šiol tirtas Lietuvos kelias. Miesto klestėjimas sutampa su Traidenio valdymo laikais iki XIV š. ir toliau Kernavė buvo vienas iš galingiausių Lietuvos miestų. Pirmas Kernavės sunaikinimas įvyko 1365 m. ir po to Kernavė ėjo žemyn, kol galop 1390 m. piliakalnių gynybos sistema nebebuvo atkurta gyventojų skaičiui sumažėjus. Kernavė – senoji Lietuvos sostinė nustojo klestėjusi.

Archeologiniai tyrinėjimai

Moksliškai Kernavės istorija buvo pradėta tirti 1919 m., kai Vilniaus universiteto archeologai pradėjo piliakalnių tyrinėjimus. 1986 m. vykdant melioracijos darbus Pajautos slėnyje atrastas XIII-XIV š. miestas su gerai išlikusiom organinių medžiagų senienomis, kur iš tikrųjų buvo klampi pelkė ir miesto liekanos slėpėsi po metro storio smėlio bei dumblo sluoksniu apaugusia tiršta augmenija.

Kai 1986 m. buvo atkasta ir ištirta tik maža dalis buvusio miesto, kur atkasta dalis pagrindinės gatvės, kuri buvo beveik trijų metrų pločio. Gatvės buvo grįstos akmenimis ar mediniais rąstais. Archeologai spėlioja, kad jame galėjo gyventi 4-5000 gyventojų. Taigi ano meto sąlygomis Kernavė buvo didelis miestas.

Palenga atžingsniuojam nuo piliakalnių į miestelį, kur apžiūrėję šventovę sėdam važiuoti Kauno link. Pakeliui sustojam viename Neries pakrantės restorane užkąsti ir pasižvalgyti į žemai vingiuojančią Nerį. Ir visos pravažiuotos palei Nerį vietovės labai gražios, vaizdingos, medžiais apželusios. Restorane besėdint pradėjo lyti ir lietaus lydimi pasiekėm Kauną.

Iš Kauno rytojaus dieną pakeliam sparnus kelionei į Anykščius. Ten masino aplankyti prieš keletą metų iš Hamiltono gyventi išvykusį į Lietuvą Joną ir Anykščių įžymybes pamatyti.

JAV Lietuvių bendruomenės sukaktuvinės knygos sutiktuvėse Lietuvoje susitiko seselė Margarita Bareikaitė, KLB valdybos pirm. Rūta Žilinskienė, ses. Nijolė Sadūnaitė ir KLB Švietimo komisijos pirm. Vida Stanevičienė

Nuotr. V. Stanevičienės

Visuotinės lietuvių enciklopedijos "B" raidė

ANTANAS DUNDZILA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

O yra dar kita, svarstymui atvira profesinės terminologijos straipsnių grupė, kuri smarkokai išplėsta, imant dėmesin, kad VLE pavadinime rašoma "visuotinė". Šiai grupei priklauso, pvz. *babeziozė* (= tam tikra gyvulių liga), *blenoréja* (= ūminis pūlinis akies junginės uždegimas..., įtraukta ir į LEB), *bradikardija* (= lėtas širdies plakimas, yra LEB), *bradzotas* (= ūminė infekcinė avių liga), *bretvalda* (= anglosaksų karalių titulas), *bucina* (= senovės romėnų muzikos instrumentas), *buna* (= iš vieno galo nesiekianti kranto užtvanka) ir kiti panašūs žodžiai. Mano nuomone, tokiems straipsniams vieta būtų siauresnės apimties profesiniuose žodynuose ar enciklopedijose, vadovėliuose.

Enciklopedijų straipsniai susideda iš maždaug dviejų rūšių: tikrinių daiktavardžių (asmenų, organizacijų, kraštų, vietovių, didžiųjų įvykių) apibūdinimo ir bendrinių daiktavardžių – šiaip sau minėtinų dalykų, paprastai rašomų mažąja raide. Norint susidaryti vaizdą apie VLE temų apimtį, tikriniams daiktavardžiams kokio nors išsamaus sąrašo turbūt nėra, nebent ją lyginsime su kitomis enciklopedijomis. Tačiau, žvelgiant į bendrinius daiktavardžius, enciklopediją galima lyginti su žodynu ir tuo būdu spręsti apie įtrauktų temų apimtį. Suprantama, kad ne kiekvienas žodyno daiktavardis privalo būti enciklopedijoje, tačiau bent paviršutiniškam palyginimui toks metodas turėtų duoti pakenčiamą pagrindą. Lyginimui pasirinkau "po ranka" turimą, Vilniuje 1972 išleistą, 975 psl. *Dabartinės lietuvių kalbos žodyną.* B raidė jame apima 29 puslapius, maždaug 1,600 žodžių. Jame renkuosi sau svarbiai atrodančius, bet grynai lietuviškus daiktavardžius ir jų ieškau VLE. Pervertęs kelis žodyno puslapius, VLE-je neradau tik *balos*. Yra *balas* – matavimo vienetas (o LEB yra *bala!*). Vedant čia bendresnę išvadą, tai VLE šį egzaminą išlaiko gerai – kas jai, tačiau, yra ir būtina.

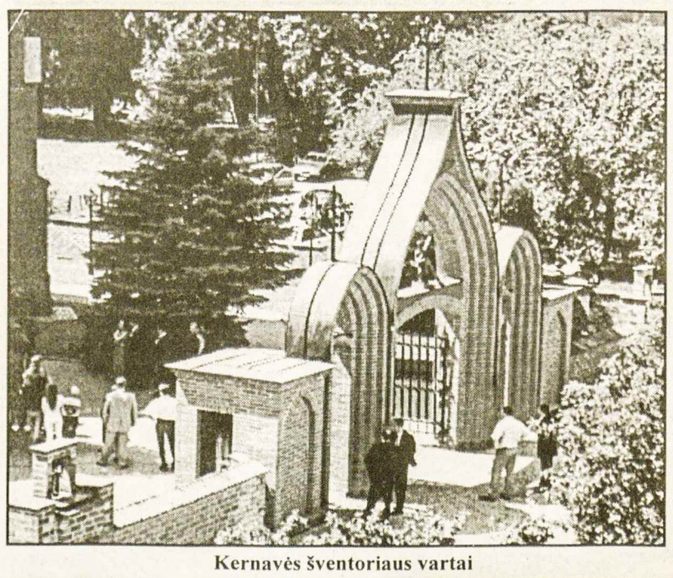
Bendrai žvelgiant, VLE beveik stebina iliustracijų gausa ir ypač spalvotų iliustracijų kokybe. Reikia paminėti ir tinkamai parinktą šriftą – straipsnius lengva skaityti. Lietuviški žodžiai, įskaitant tikrinius daiktavardžius, sukirčiuoti, tai irgi labai teigiamas, daug pastangų pareikalavęs bruožas. Rašant šį straipsnį ir varčius daugiatomes EA ir EB, būtina su pasididžiavimu pastebėti, kad mūsiškė VLE yra daug puošnesnė, akiai malonesnė. Tiesa, neapsieita be spaudos darbo suklupimo: mano III-o tomo kelių puslapių tekste šiek tiek išsiliejęs rašalas.

Eilinį knygos mėgėją bei enciklopedija naudotoją VLE džiugina. Neabejotina, kad čia profesionaliai varomas didelės apimties kultūrinis darbas, reikalingas kraštui. Mano čia sužymėti duomenys negali būti laikomi kritika, bet daugiau pastabomis dar ruošiamų tomų tobulinimui, sakykime, to bendrojo "vandens lygio" nustatymui. Dar pridėsiu, kad man buvo ir malonu ir įdomu į VLE B raidę "pasinerti", šiais reikalais pagyventi. Tikiuosi, kad ir skaitytojas savo poilsio valandėlei šiame rašinyje šį tą įdomaus, skatinančio, džiuginančio susiras.

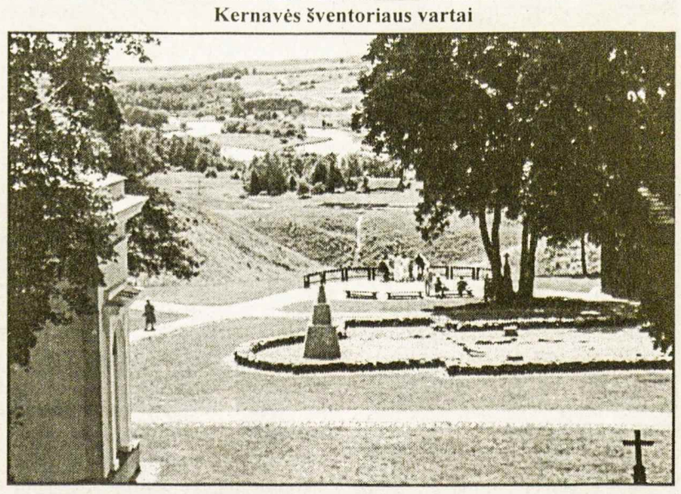
Nuoseklumo dėlei, kartoju *Tėviškės žiburiuose* savo ankstyvesniame straipsnyje suminėtą VLE metrikos ištrauką:

"Iliustruotas mokslinis informacinis leidinys apie Visatą, pasaulį ir Lietuvą. Pirmoji universali enciklopedija, parengta ir išleista atkūrus Lietuvos nepriklausomybę. 20 tomų enciklopedijoje yra apie 115,000 straipsnių, 24,000 iliustracijų, 650 žemėlapių... Penktadalis enciklopedijos skiriama Lietuvai ir lituanistikai."

(Leidėjas) Mokslo ir enciklopedijos leidybos institutas. Tiražas 20,000 egz. Spausdino "Spindulio" spaustuvė.

Kernavės šventoriaus vartai

Kernavės vaizdas nuo klebonijos viršaus

Lietuvos karininkija

VIKTORAS ALEKNA

Nuo seniausių laikų lietuviai kariavo ir turėjo vadų, kurie sumaniai vadovavo tai lietuvių kariaunai. Ryškiausias iš jų – Vytautas Didysis. Bet kai 1795 m. Lietuva atsidūrė erelių naguose, neliko ir Lietuvos kariuomenės, neteko prasmės ir karininkų luomas.

Ir tik po 1918 m. vasario 16 d. AKTO visi sušneko apie Lietuvos kariuomenę ir vienas kitą klausė, kas tiems Lietuvos gynėjams vadovaus.

Carinėje Rusijoje ir ankščiau vienas kitas pasilavinęs Lietuvos jaunuolis pasirinkdavo kario tarnybą ir iškildavo kartais ir gana aukštai. Lietuvių karininkų ypač pagausėjo Pirmojo pasaulinio karo pradžioje. Tai tie Rusijos armijos karininkai tuojau po 1917 m. revoliucijos pradėjo burtis ir net organizuotai grįžti į atsikuriančią Tėvynės valstybę ir čia savo sumanumą atiduoti Tėvynės reikalams.

Tokie lietuviai karininkai jau 1918 metų vasarą savo paslaugas pradėjo siūlyti Lietuvos tarybai Vilniuje, bet tik pirmoji Lietuvos vyriausybė 1918 m. lapkričio 23 d. paskelbė Lietuvos kariuomenės kūrimą. Tuojau susidarė nemažas lietuvių įvairių laipsnių karininkų būrys, kurie ir sudarė pirmųjų Lietuvos kariuomenės pulkų branduolį. Netrukus jiems teko akis į akį susidurti su Lietuvos priešais ir parodyti, kad jie narsiai gina nepriklausomą Lietuvą. Bet greitai paaiškėjo, kad tų buvusiųjų Rusijos kariuomenės lietuvių karininkų buvo ne tiek daug. Todėl jau 1919 m. vasario mėnesį buvo įsteigta Lietuvos karo mokykla ir tų pačių metų liepos 6 d. ši karo mokykla išleido pirmąją Lietuvos karininkų laidą. O iki 1940 m. okupacijos Lietuvos karo mokykla išleido dvidešimt dvi kadro karininkų laidas ir penkiolika atsargos karininkų laidų. O 1918-1940 m. Lietuvos kariuomenėje ilgesnį ar ir trumpą laiką tarnavo daugiau kaip šeši tūkstančiai karininkų. Kas jie? Kur jie?

Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai 1990 metų kovo 11d., netrukus pradėta kurti ir Lietuvos kariuomenė. Tačiau jai labai trūko senųjų Lietuvos karininkų. Jie buvo arba išmirę bei įvairiomis aplinkybėmis žuvę, nužudyti, arba išsisklaidę po visą pasaulį. Ir vis dėlto atsikūrė Lietuvos karininkų sąjunga, o tarp negausių jos eilių atsirado ir būrelis drąsuolių, kurie ryžosi sudaryti 1918-1953 metų Lietuvos karininkų sąrašą ir net jį išleisti. Besvarstant kilo mintis išleisti lyg ir enciklopediją. Ir pirmas tos Lietuvos enciklopedijos tomas buvo išleistas 2001 metais. Jame pateikti tik visų Lietuvos karininkų kruopščiai sudaryti sąrašai; pirmiausia abėcėlinis, o po to keletas kitų trumpesnių, taip pat apytikslis karininkų, 1940-1945 m. pasitraukusių į užsienius, sąrašas.

Be sąrašų, pirmajame tome yra ir daug Lietuvos kariuomenės svarbiausių įvykių nuotraukų. Leidinio redakcinės komisijos primininkė yra Lietuvos valstybinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė, o leidinio svarbiausia rėmėja – Elena Sniegaitienė, kurios vyras buvo 20-osios Lietuvos karo mokyklos laidos jaunesnysis leitenantas Petras Sniegaitis.

2002 metais buvo išleistas ir antras šios Lietuvos karininkų enciklopedijos tomas. Jame sudėtos karininkų biografijos ir nuotraukos abėcėline tvarka. Bet čia tilpo biografijos tik tų karininkų, kurių pavardės prasideda A-Č raidėmis. Kiek tomų reikės, kad sutilptų visi karininkai? Enciklopedijos sudarytojai pradžioje manė, kad pakaks dviejų tomų. Kai jau buvo sudarytas ir išleistas pirmasis tomas, sudarytojai spėjo, kad iš turimų duomenų ir rankraščių susidarys šeši tomai. O kai jau buvo išspausdintas ir antras tomas, tai per jo pristatymą redaktoriai drįso pasakyti, kad gal susidarys ir dešimt tomų.

Antrajame tome įdėta ir keletas naujų sąrašų, taip pat gausu ir nuotraukų ne tik prie biografijų, bet ir bendresnių. Taigi po keleto metų buvę karininkai – jų enciklopedija puoš ne vieną viešą ir asmeninę biblioteką. Ir tai bus nemarus Lietuvos karininkų paminklas dabartinei kartai ir ateities lietuviams.

Žemės šauksmas

Kokia graži, tu, nuostabi
Žemele,
Smaragdo plunksnos papuošė
tave.
O pražydėjus – iškelta galvelė, -
Ištiestom rankom apglėbki mane.

Pavasaris, - skliautai, miškai
kartoja,
Žiedų margybe nusėti laukai.
Visi būriai paukštelių tau
dainuoja,
Ant rankų Laiko žiedą tu laikai.

Ir štai užtvino debesys pajuodę,
Pradėjo pliaupti suodinas lietus...
Užstojo Saulę – ilgesių svajonę, -
Nejau nebenušvis, o kas gi bus?!...

Žemelė šaukia: gana gana
kraujo,
Ir ašarų, ir aimanų – gana!
Dar trečiąkart atgimk dvasia
iš naujo, -
Tikėk, nušvis skaisti, šviesi
diena!

Sofija Šviesaitė, 2002.IX.3

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tarptautinis tapybos simpoziumas *Soutine dienos 2003* šią vasarą įvyko Nemunaityje (Alytaus raj.). Šiemet jis buvo skirtas vieno garsiausių XX š. dailininkų ekspresionistų Chaim Soutine 110-sioms gimimo ir 60-sioms mirties metinėms. Simpoziumą jau penktą kartą organizuoja Lietuvos dailininkų sąjunga. Pasak rengėjų, nuo 1998 metų rengiamo simpoziumo dėka į Lietuvos kultūros kontekstą sugrąžintas Ch. Soutine yra vienas labiausiai pasaulyje žinomų tapytojų, susijusių su Lietuva. Dailininko pavardė įtraukta į visas meno enciklopedijas šalia Pablo Picasso, Marc Chagall, Amadeo Modigliani ir kitų pasaulinio garso dailininkų. Ch. Soutine (1893-1943) praeito šimtmečio pradžioje studijavo Vilniaus dailės mokykloje, Vilniuje susikristalizavo individualus dailininko stilius, vėliau išsiskleidęs Paryžiuje. Simpoziumo, į kurį buvo pakviesti žinomi Lietuvos ir užsienio dailininkai, programoje dalyvių diskusijos tema *Lietuva – Europa: kultūrinės interacijos problemos,* paskaitos, kelionės į Vilnių, Trakus, kitas Lietuvos vietoves. Simpoziumą globojo Lietuvos prezidentas, rėmė Kultūros ministerija, Kultūros ir sporto rėmimo fondas, Krašto apsaugos ministerija, tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, privatūs rėmėjai.

Panevėžio 500 metų jubiliejus buvo atšvęstas rugsėjo 4-7 dienomis. Mieste vyko gausybė renginių, skirtų sukakčiai paminėti. Dalyvavo apie 8,000 dalyvių, Lietuvos prezidentas, seimo pirmininkas ir daug kitų garbingų svečių. Senvagės prieigose, priešais Laisvės aikštę, buvo atidengtas paminklas miesto steigėjui Lietuvos didžiajam kunigaikščiui ir Lenkijos karaliui Aleksandrui. Šį 10 tonų sveriantį paminklą iš Ukrainos Tokovo karjero granito sukūrė skulptorius Stanislovas Kuzma. Ant Labradoro granito postamento iškalta miesto steigimo istorija lotyniškai ir rėmėjų pavardžių sąrašas, kuris labiausiai domino dalyvius. Juos domino ir "Egivela" pramogų centre pagamintas 500 decimetrų ilgio vėdaras, kurio pirmas kąsnis teko seimo pirmininkui, o likusį sudorojo – su 15 kg spirgučių ir 30 kg grietinės – kiti dalyviai per pusvalandį.

Daugelis istorikų seniausia žinia apie Panevėžį laiko DLK Aleksandro 1503 metų rugsėjo 7 dienos raštą Ramygalos klebonui. Jame rašoma, jog Aleksandras, sužinojęs iš Vilniaus vyskupo, kad dalis tos parapijos gyventojų dėl šventovės tolumo melstis renkasi krūmokšniais apaugusioje vietoje tarp Nevėžio ir Lėvens upių, ir kad tai gresia žmonėms grįžti į pagonybę, dovanojo tą žemės sklypą Ramygalos parapijai. Dovanotose žemėse prie Nevėžio buvo pastatyta pirmoji Panevėžio šventovė ir smuklė. Čia, dabartinėje senamiesčio vietoje, XVI š. pradėjo kurtis ir Panevėžio miestas.

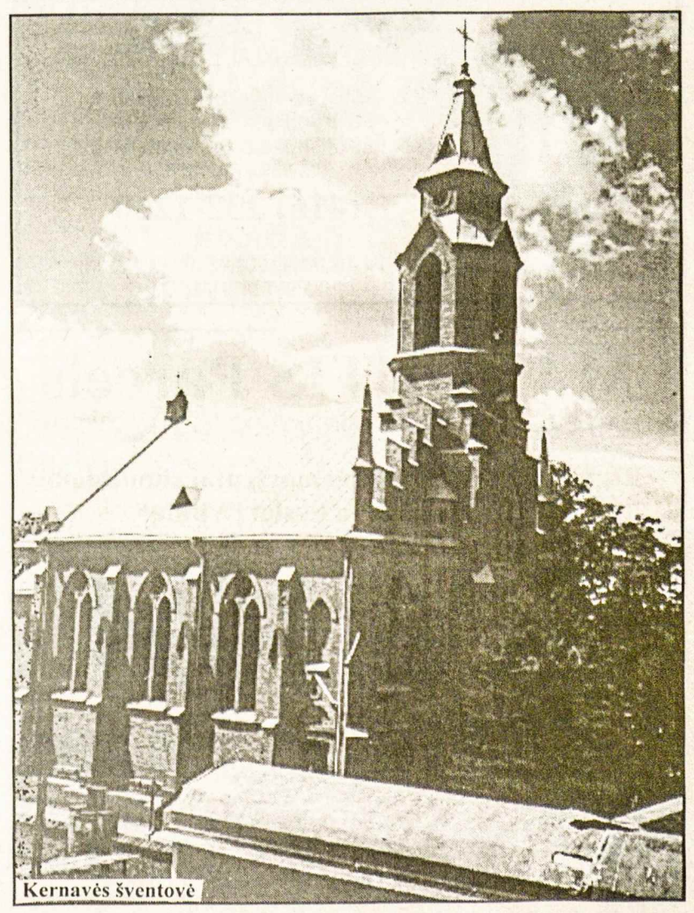
Lietuvos mokslų akademijos prezidentu išrinktas profesorius, fizikas, hab. dr., akademikas Zenonas Rokus Rudzikas. Už jo kandidatūrą balsavo 76 iš 132 Mokslų akademijos narių. Kiti du kandidatai buvo biochemikas Juozas Kaulys ir ekonomistas Eduardas Vilkas. Z. R. Rudzikas pakeitė MA buvusį prezidentą akademiką chemiką Benediktą Juodką, kuris buvo neperseniausiai išrinktas 82-ju Vilniaus universiteto rektoriumi. Z. R. Rudzikas baigė vidurinę mokyklą Sibire aukso medaliu, vėliau su pagyrimu Vilniaus universitete baigė Fizikos fakultetą. Jis yra paskelbęs per 270 mokslinių straipsnių teorinės fizikos ir jos pritaikymo srityje, yra 5 monografijų autorius arba bendraautorius. MA tikrasis narys Z. R. Rudzikas yra dviejų Lietuvos mokslo premijų ir Švedijos mokslo premijos laureatas; Lietuvos ir D. Britanijos draugijos pirmininkas, Europos fizikų draugijos vykdomojo komiteto narys, Tarptautinės astronomų sąjungos, Pasaulio mokslininkų federacijos, Europos, D. Britanijos, Lenkijos ir kitų valstybių fizikų draugijų narys, Vilniaus pedagoginio universiteto tarybos pirmininkas, Vilniaus universiteto senato narys; nuo 1995 m. Lietuvos fizikų draugijos prezidentas.

VDU Kauno botaniko sodas šią vasarą paminėjo 80-ties metų sukaktį gėlių paroda. Įsteigus Kaune Vytauto Didžiojo universitetą (VDU), prie jo 1923 metais Aukštosios Fredos dvare buvo įsteigtas Botanikos sodas, tarnaujantis mokslui ir mokymui. Buvo sukaupti tūkstantiniai dekoratyvinių augalų rinkiniai, išvesta nemažai naujų veislių, plėtojama eksperimentinė vaistingųjų augalų gėlininkystė. Lietuvos gėlių selekcininkai yra sukūrę daug kardelių, jurginų, bijūnų, vilkdalgių, raktažolių ir kitokių gėlių veislių. 1980 metais įsteigtas Lietuvos gėlių selekcininkų susivienijimas. Nuo 1986 m. pradėta rengti kasmetines gėlių veislių parodas įvairiose Lietuvos vietovėse.

Nauja turistinių žinių knyga *Birštonas-Kaunas* neseniai pasiekė skaitytojus. Knyga spalvinga, gausiai iliustruota, buvo išleista septyniomis kalbomis – lietuvių, rusų, anglų, vokiečių, lenkų, prancūzų ir esperanto – 20,000 egzempliorių tiražu. Naujajame leidinyje yra bendrų žinių apie Lietuvą, išsami informacija apie Kauną ir Birštoną, skirta vietos ir užsienio turistams: muziejų, lankytinų vietų, siūlomų išvykų Kaune, Kauno rajone ir apskrityje sąrašas, kino teatrų, teatrų, galerijų adresai, Birštono švenčių, renginių aprašymai, apgyvendinimo paslaugų teikėjų adresai, valstybinių parkų, turizmo centrų sąrašas ir daug kitų žinių. Aprašytas naktinis Kaunas, siūlomos pramogos. Knygoje yra ir du žemėlapiai – Kauno miesto ir Kauno centro.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Kernavės šventovė

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.50%
180-364 d. term.ind.	1.55%		
1 metų term. indėlius	1.75%	Sutarties paskolas nuo	5.50%
2 metų term. indėlius	2.10%	Nekiln. turto paskolas:	
3 metų term. indėlius	2.25%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
4 metų term. indėlius	2.60%	1 metų	3.95%
5 metų term. indėlius	2.80%	2 metų	4.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.50%	3 metų	4.90%
1 metų GIC-met. palūk.	2.00%	4 metų	5.20%
2 metų GIC-met. palūk.	2.00%	5 metų	5.30%
3 metų GIC-met. palūk.	2.30%		
4 metų GIC-met. palūk.	2.80%	Su keičiamu nuošimčiu	
5 metų GIC-met. palūk.	3.05%	1, 2, 3 metų	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%		
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.00%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.00%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	2.30%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	2.80%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.05%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.30%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

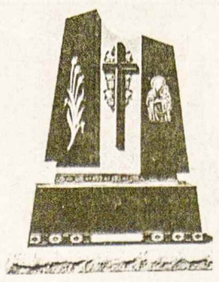
KIEK MANO NUOSAVYBĖ YRA VERTA, JEI NORĖČIAU PARDUOTI?
Įkainojimą padarysiu nemokamai kompiuterio pagalba, be jokio Jūsų įsipareigojimo.
SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

ŠALFASS lauko teniso pirmenybėse š.m. liepos 26-27 d.d. Klyvlande, OH, laimėjimų pasiekusios sportininkės: dešinėje D. Miselienė (I vieta) ir G. Varnelienė (II vieta) Nuotr. iš "Draugo"

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

versiteto laboratorijoje darytuose tyrimuose buvo nustatyta, kad paimti pavyzdžiai tą dieną, kai buvo uždaryta įmonė, nerasta produktų, kurie galėtų būti priskirti nugaišusiems gyvuliams.

Kanados doleris turi geresnę ateitį, negu JAV. Tikimasi, kad po poros metų jis gali siekti 88 JAV centus. Šis JAV dolerio smukimas rišamas su JAV ekonomijos pasikeitimu. Kanados ekonomija yra glaudžiai susieta su JAV, tačiau bandoma išlaikyti importo-eksporto balansą. Dirbtinis JAV dolerio kurso palaikymas Kanadoje ir Europoje negali atsverti tarptautinėje rinkoje smunkančio dolerio, kuris atsilieps ir pačiam Kanados doleriui. Šiuo metu ekonominis pastovumas Kanadoje atrodo yra geresnis.

Apie 500 km nuo Thunder Bay, Ont., lėktuvo nelaimėje žuvo 7 *Summer Beaver* genties vadovai. (Rezervate gyvena apie 380 indėnų, o vadovybėje liko tik pats vadas ir vienas tarėjas.) Gubernatorius J. Bartleman aplankė indėnų genties bendruomenę ir pareiškė užuojautą. Jų netektis liečia ne tik indėnų bendruomenę, bet ir plačią Kanados visuomenę. Daugiau kaip 500 indėnų iš aplinkinių bendruomenių suskrido į *Summer Beaver* (ji prieinama tik lėktuvais) pareikšti užuojautą liūdinčiom šeimom ir visai genčiai.

Du kanadiečiai, eidami savo pareigas, žuvo Bagdade sprogusiame nuo bombos Jungtinių Tautų pastate. Jie tiesiogiai neatstovavo Kanadai. Cristopher Klein-Beekman, gimęs vienoje iš atokesnių medkirčių stovyklų, Britų Kolumbijos provincijoje, dirbo UNICEF. Jis buvo vienas iš paskutiniųjų JT atstovų, kuris paliko Bagdadą prieš š.m. kovo mėnesio karinius veiksmus. Vos tik jiems pasibaigus, dar prieš gaunant leidimą įvažiuoti į Iraką, jis suorganizavo vandens tiekimą cisternomis trokštantiems irakiečiams ir buvo vienas iš pirmųjų JT atstovų, grįžtančių į Bagdadą. Gillian Clark, torontietė, darbavosi Krikščionių vaikų fonde. Sprogimo metu JT pastate turėjo susitikti su kitų labdaros organizacijų atstovais. Buvo sužeisti penki kanadiečiai.

Iš Artimųjų Rytų po šešių mėnesių tarnybos grįžo Kanados karo laivas "Fredericton", turintis 245 jūreivių įgulą. Šis laivas tiesiogiai nedalyvavo Irako kare, tačiau patruliavo Omano ir Arabų įlankose. Šiuo metu toje pat vietoje patruliuoja Kanados laivas "Calgary".

Manitobos premjeras Gary Doer pasirašė sutartį su JAV kaimyninių valstijų gubernatoriais dėl miškų gaisrų gesinimo. Didelių gaisrų atvejais bus galima pagreitinti gaisrininkų perėjimą ir gesinimo priemonių pervežimą per sieną. Taip pat bus mėginama tas priemones suvienodinti.

Ontario universitetuose, nepaisant pakelto mokesčio už mokslą, yra studentų perteklius. Panaikinus vidurinių mokyklų tryliktą klasę, universitetai pritrūko pastatų. Klasės yra ne tik perpildytos, bet jos veikia kino teatruose, viešbučių kambariuose ir salėse, kilnojamuose pastatuose, sporto arenose ir bibliotekų skaityklose. Viename teatre atsirado 20 studentų daugiau, negu tai leidžia gaisro apsaugos potvarkiai. Studentai klauso paskaitų susispaudę studijoms nepritaikytuose suoluose ir turi palikti teatro patalpas vakariniams kino teatro lankytojams. Ontario universitetuose užsiregistravo 75,647 arba 42% daugiau studentų nei praėjusiais metais. Dėl šios spūsties yra kaltinama Ontario valdžia, nes nebuvo tinkamai pasiruošta ir laiku neduota finansinė parama. Ontario studentų nepasitenkinimai dėl menkos pagalbos universitetams atsiliepia į nepasitikėjimą valdžia.

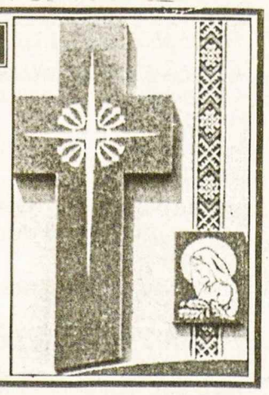
Prieš kelerius metus Vidurio ir Rytų Europos kilmės imigrantai Kanadoje, jų tarpe ir lietuviai, buvo susirūpinę dėl dviejų pilietybių. Kanadoje gimusieji piliečiai skyrėsi nuo imigrantų piliečių tuo, kad tik pastarieji galėjo būti be teismo sprendimo deportuoti. Šio įstatymo priėmimą rėmė nacizmo persekiotojai. Po 9/11 nelaimės JAV ir karui su terorizmu vis dar tebesitęsiant, remdamasi tuo pačiu įstatymu, Kanados pilietybės ir imigracijos ministerija gali sulaikyti asmenį, įtariamą, ar pavojingą valstybės saugumui. Kiek kitaip yra elgiamasi su pabėgėliais nuo persekiojimo. Jiems galima turėti patarėją Imigracijos ir pabėgėlių tarybos apklausime, ir jie gali tos tarybos nutarimą apeliuoti. **A.V.**

Brazilijos lietuvių skautų veikėjas, "Palangos" tunto tun-kas J. Prokopas prie lietuviško kryžiaus Šv. Juozapo parapijos Vila Zelinoje kieme

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Sportas

ŠALFASS suvažiavimas

Metinis visuotinis 2003 metų suvažiavimas šaukiamas lapkričio 22, šeštadienį, 11 val. ryto, Klyvlando Lietuvių Namuose, 877 East, 185th St., Cleveland, OH; tel. 216 531-2131. Organizacijos ir asmenys, norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos pirmininką Rimantą Dirvonį, 20 Kane Court, Willowbrook, IL 60527-2263, USA. Tel. 630-789-0529. Faksas: 312-432-7104. E-paštas: rdirvonis@hotmail.com **ŠALFASS c. vald.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS. Lietuvos krepšinio rinktinė, laimėjusi Europos čempionatą, buvo iškilmingai sutikta Lietuvoje – Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Marijampolėje ir Vilniuje. Apie 50 tūkstančių Kauno gyventojų buvo atėję į Santakos parką pagerbti Europos čempionų. Vilniuje prie prezidentūros juos sutiko Lietuvos prezidentas R. Paksas, po to prezidentūros Baltojoje salėje buvo jiems įteikti ordinai. Prezidentas buvo apdovantas rinktinės marškinėliais su visų komandos narių autografais. Prezidentas pabrėžė: "Tenejsižeidžia diplomatinis korpusas – jūs esate patys geriausi Lietuvos ambasadoriai". Tuo pačiu metu, kai Lietuvos vyrai tapo Europos čempionais, netoli Orlando (JAV) Kisimi mieste vykusiose pasaulio krepšinio veteranų pirmenybėse mūsų šalies veteranių komanda "Kamanės" (45 metų ir vyresnių amžiaus grupėje) laimėjo visas 6 rungtynes ir tapo pasaulio čempionėmis. Čempionate varžėsi ir keturios Lietuvos vyrų krepšinio veteranų rinktinės, tačiau joms patekti tarp prizininkų nepavyko.

IRKLAVIMAS: A. Duonėla ir E. Balčiūnas, tarptautinėse baidarių irklavimo pirmenybėse Geinsville (JAV) trečius metus iš eilės iškovojo pasaulio čempionatą neolimpiniame 200 m nuotolyje. Jie taip pat iškovojo bronzą 500 m nuotolyje, kartu užsitikrindami kelialapį į 2004-ųjų Atėnų olimpiadą.

ŠAŠKĖS: Ukrainoje vykstančiame paprastųjų šaškių čempionate šiaulietė S. Kulakauskaitė jaunučių (iki 16 metų) grupėje iškovojo bronzos medalį, po to vykusiame "Žaibo" čempionate šiaulietė iškovojo sidabrą.

ŠAUDYMAS: Kipre vykstančiame pasaulio šaudymo čempionate D. Gudzinevičiūtė nepateko į baigmės varžybas moterų šaudymo į skrendančius taikinius tranšėjinėje aikštelėje. Tačiau D. Gudzinevičiūtė jau turi kelialapį į 2004 metų Atėnų olimpines žaidynes.

SPORTO RŪMAI: "Kaunui reikia modernių sporto rūmų", – pareiškė Arvydas Sabonis. Jo iniciatyva miesto savivaldybėje buvo pristatytas Kauno sporto arenos projektas, kuris kainuotų 70 mln. litų ir būtų užbaigtas 2007-ųjų vasarą. **V.P.**

Skautų veikla

• Žiemos veiklos sezono atidarymo iškilminga sueiga įvyks spalio 4 d. tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų – 12.30 v.p.p. Visi dalyvauja uniformuoti. Po iškilmingos sueigos bus draugovių sueigos.

• Skautų tėvų komiteto metinis susirinkimas – spalio 18 d., 9.15 v.r. Maironio mokykloje. Kviečiame visus tėvelius dalyvauti, nes bus diskutuojama metinė komiteto veikla. **Marius**

• Kitų metų "Romuvos" stovykla prasidės sekmadienį, rugpjūčio 1 ir baigsis šeštadienį rugpjūčio 14. Primename, kad reikia dalyvauti sueigose per visus metus norint stovyklauti.

• A.a. v.s. Vlado Morkūno vienerių mirties metinių paminėjimas įvyko praeitą šeštadienį, rugsėjo 20 Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Pradėta Mišiomis, kurias aukojo klebonas kun. A. Simanavičius, OFM. Giedojo ir vargonavo Danguolė Radtkienė; muzikinę dalį jautriai papildė smuikininkė Rūta Melkienė. Skaitinius atliko v.s. Danutė Keršienė. Dalyvavo gausus būrys skautų-čių, vadovų, velionies giminių bei artimųjų. Po Mišių parapijos kavinėje vyko B. Stanulienės paruošti šilti ir sotinantys pusryčiai. Velionies našlė Galina Morkūnienė dėkojo visiems, prisidėjusiems prie mirties metinių rengimo, ir dalyvavusiems. **Dlv.**

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.55% už 180-364 d. term. indėlius
1.75% už 1 m. term. indėlius
2.00% už 2 m. term. indėlius
2.35% už 3 m. term. indėlius
2.75% už 4 m. term. indėlius
3.05% už 5 m. term. indėlius
1.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
2.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
2.60% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.30% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)
2.25% už RRSP 1 m. term. ind.
2.50% už RRSP 2 m. term. ind.
2.85% už RRSP 3 m. term. ind.
3.25% už RRSP 4 m. term. ind.
3.55% už RRSP 5 m. term. ind.
1.00% už OHOSP (variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.
0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo 5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 3.95%
2 metų 4.00%
3 metų 4.90%
4 metų 5.20%
5 metų 5.35%
– su keičiamu nuošimčiu 4.50%

DUODAME

• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.
Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.
Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Iškeliavo lietuvių veikėja

Su Birute Jasaitiene atsisveikinant

EDVARDAS ŠULAITIS

Rugsėjo 9 d., sustojo plakusi visuomenininkės Birutės Jasaitienės širdis, kuri ilgus metus buvo jautri bet kokios pagalbos prašiusiems tautiečiams. Ji kovojo, bet pralaimėjo sunkią kovą su vėžiu. Birutė spalio 2 d. būtų minėjusi savo 73-jį gimtadienį.

Gimusi Tauragėje, gyvenusi Joniškyje, 1944 m. su tėvais pasitraukusi į Vokietiją (ten baigusi gimnaziją) 1950-siais atvyko Amerikon.

Iš profesijos mikrobiologė darbavosi įvairiose ligoninėse, tačiau jos dėmesio centre buvo lietuviška veikla, kuriai ji aukojo visą savo laisvalaikį, o išėjusi į pensiją į ją buvo pilnai pasinėrusi. Čikagos Marquette Parke veikianti "Seklyčia" buvo Birutės antrieji namai, kur ji globojo nelaimingus vaikus iš Lietuvos, rūpinosi vyresnio amžiaus tautiečiais, padėdavo naujai į šį kraštą atvykusiems nugalėti svetimame krašte užklupusias problemas.

Daugumas Birutę pažinojo kaip JAV Lietuvių bendruomenės Socialinių reikalų tarybos pirmininkę (nuo 1990-jų), kurios žinioje buvo "Seklyčios" pastatas, Lietuvos vaikų Vilties reikalų vedėją (nuo 1991 m.), besirūpinančią sergančių vaikų iš Lietuvos globa ir gydymu. Ji vadovavo Lietuvos našlaičių globos komitetui (nuo 1993 m.), įsteigė Lietuvos partizanų globos komitetą (1995 m.), vadovavo Almos (Lietuvos prezidento žmonos) fondui, darbavosi BALFe, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyboje, JAV LB taryboje, buvo Krašto valdybos vicepirmininkė.

Birutė rado laiko reikštis ir Putnamo seselių rėmėjų organizacijoje (yra buvusi valdybos vicepirmininke), "Margučio" radijo programos vadovybėje, dienraščio *Draugo* taryboje ir kitur.

Už savo darbus ir pasišventimą ji susilaukė visą eilę didesnių įvertinimo ženklų, apdovanojimų – LDK Gedimino ordino, Šaulių žvaigždės (ji buvo ir aktyvi šios organizacijos veikėja). Čikagos lietuvių moterų klubas jai suteikė iškiliosios lietuvės moters vardą, buvo apdovanota korp! "Giedra" premija, o 2002 m. jai suteiktas Balzeko lietuvių kultūros muziejaus "Metų žmogaus" apdovanojimas.

Ji aktyviai dalyvavo ir savo profesijos organizacijose bei amerikiečių veikloje, kur irgi yra susilaukusi įvertinimo ženklų, net ir Čikagos miesto valdybos apdovanojimų.

Jos ilgametė bendradarbė, visuomenininkė ir žurnalistė Aldona Šmulkštienė sakė apie velionę:

"Birutė – tai artimo meilės pavyzdys, nes ji dirbo savanoriškai, be atlyginimo, 7 dienas savaitėje. Jai buvo svetimas žodis 'negaliu'. Man didelį įspūdį darė jos kantrybė, korektiškumas, principingumas. Ji mokėdavo bendrauti su visais ir visiems daryti gerą. Birutė visada sakydavo – ne aš padariau, bet mes padarėme. Ją gerai pažinojo ir naujai Amerikon atvykusieji tautiečiai, kuriuos ji kantriai išklausydavo ir kiek tik galėdavo, padėdavo".

JAV lietuvių veikėjas, visuomenininkas, geradaris dr. Petras Kisielius apie velionę taip pareiškė:

"Tai buvo išskirtina asmenybė, turėjusi didelį talentą visuomeniniuose darbuose ir reikaluose. Ji sugebėjo gerai tvarkytis įvairiose organizacijose. Birutė turėjo gerą vardą visuomenėje, buvo efektinga telkti lėšas net 6-8 organizacijose. Ji neturėjo priešų, sugebėdavo dirbti su visais finansiškai pajėgiais žmonėmis, kurie suteikdavo finansinę paramą įvairiems projektams. Mane stebino, kad Birutė kartais dėl šventos ramybės apsiimdavo kaltę net ir ten, kur jos nebūdavo galima įžiūrėti".

Atsisveikinimas su a.a. Birute įvyko rugsėjo 12 d. Petkaus koplyčioje Lemonte, o laidotuvės po šv. Mišių Marquette Parko lietuvių parapijos šventovėje Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje rugsėjo 13 d.

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įrišа knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Š.m. rugpjūčio 17-24 dienomis Dainavos stovyklavietėje vyko Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė. Nuotraukoje: dr. K. Ambrozaitis, A. Raulinaitienė, dr. V. Šaulys, M. Mikonienė, N. Palubinskienė, R. Ardienė, J. Ardys, O. Rociūnienė, O. Ir J. Baužiai, prof. K. Skrupskelis, prof. dr. V. Bieliauskas ir V. Rociūnas Nuotr. J. Urbono

Apdovanoti Lietuvos žymūnai

Rengiama knyga apie Vyčio kryžiaus kavalierius. Jau išleistos dvi knygos *Už nuopelnus Lietuvai*. Numatytos dar dvi knygos ta tema. Neužmiršta ir išeivija

Prieš kelis mėnesius Lietuvoje buvo išleista didelės knygos *Už nuopelnus Lietuvai* antrasis tomas. Ji skirta labiausiai Lietuvos valstybei nusipelniusiems tarpukario Lietuvos žmonėms. Joje – 712 puslapių, 1,907 nuotraukos-portretai ir pateikta 37,000 žymių lietuvių pavardžių.

Šios knygos sudarytojas – žurnalistas Vilius Kavaliauskas, šiuo metu dirbantis min. pirmininko A. Brazausko patarėju.

2001 m. buvo išspausdinta *Už nuopelnus Lietuvai* pirmoji knyga, turinti daugiau kaip 520 puslapių ir apie 900 spalvotų nuotraukų. Joje – Lietuvos valstybės 1918-1940 metų apdovanojimų istorija, aprašyta Lietuvos ordinų ir medalių įsteigimo, apdailos ir įteikimų istorija. Ši knyga buvo pripažinta gražiausia 2001 metų bibliofiline knyga ir labai paklausi užsienyje, nes visi 30 skyrių turi anglišką "Summary", be to, kiekviena nuotrauka turi ir anglišką parašą. Kadangi Lietuvos senosios prezidentūros archyvai vis dar neatgauti iš Rusijos, autorius medžiagą knygai rinko Latvijoje, Suomijoje, Čekijoje, Belgijoje. Knygoje pateiktos retos istorinės nuotraukos, Musoliniui, maršalui Mannerheimui, Belgijos karaliui įteiktų Vyčio kryžių atvaizdai.

Antroji knyga gali būti ypač įdomi išeivijai ir senas šaknis turinčioms lietuvių šeimoms. Čia išspausdinti ne tik pilni Vyčio kryžiaus kavalierių ar Lietuvos ordinais apdovanotų žmonių sąrašai, bet ir pirmąkart pateikiamas pilnas (10,245) sąrašas 1918-1920 metų savanorių, keli tūkstančiai 1923 metų Klaipėdos sukilimo dalyvių. Kadangi pateikiamas ir savanorio bylos numeris, šeimos gali pasitikslinti savo senelių pasakojimus apie dalyvavimą Lietuvos valstybės kūrime. Knygoje pažymėti ir senosios JAV lietuvių kartos veikėjai, prieškaryje apdovanoti Lietuvos ordinais ir medaliais.

Abi knygas autorius išleido be Lietuvos valstybės paramos – pirmąjį tomą finansavo "Philip Morris International", o antrą tomą parėmė dvi dešimtys stipriausių Lietuvos firmų. To dėka autorius galėjo nemokamai išdalyti daugiau kaip po 1,000 knygų Lietuvos bibliotekoms, mokykloms, institucijoms, žymiausiems žmonėms.

Iš viso planuojama išleisti keturias knygas. Dabar autorius rengia trečią tomą, skirtą prieškario Vyčio kryžiaus kavalieriams. Jų (su užsieniečiais) – net 1,770. Autorius jau surinko medžiagą užsienio archyvuose ir baigia "lietuvišką dalį". Tai bus vėl didelė netoli 1,000 puslapių knyga. Jau dabar yra surinkta daugiau kaip 800 Vyčio kryžiaus kavalierių nuotraukų.

Autorius norėtų greta archyvinių dokumentų įdėti ir didvyrių artimųjų pasakojimus. Gal Š. Amerikos lietuvių tarpe būtų šeimų, kurios norėtų prisidėti pasakojimais ar nuotraukomis apie savo garsius artimuosius. V. Kavaliauskas bendradarbiauja su Lietuvos karininkų knygas rengiančia Vytauto Jasulaičio grupe. Tačiau Vyčio kryžium apdovanotų karininkų buvo nedaug, pagrindinė jų dalis buvo kareiviai.

Ketvirtoji knyga, kuri jau irgi įpusėta – Rezistencijos, išeivijos ir naujosios Lietuvos respublikos apdovanojimai. Neaprastai įdomi Rezistencijos apdovanojimų istorija: miškuose niekas nenukaldino iš metalo kryžių, tačiau yra išlikę dokumentai apie Laisvės kovos kryžių suteikimą.

Autoriui trūksta informacijos apie išeivijos skautų apdovanojimų atgaivinimą. Reikia pagalbos sudarant apdovanotųjų skautų sąrašą (apdovanotųjų išeivijos šaulių sąrašas jau sudarytas). Reikalingi prisiminimai apie šaulių, skautų ir vyčių apdovanojimų įsteigimą, apdovanotų asmenų portretų. Galbūt Jūs norėsite, kad Jūsų pagerbtų artimųjų portretai būtų išspausdinti šioje knygoje.

V. Kavaliausko knygos yra pasiekusios ir Ameriką – jos yra Kongreso bibliotekoje, keliuose universitetuose, kai kurių lietuvių veikėjų bibliotekose. Deja, Lietuvos pašto tarifai labai brangūs ir net vienos knygos (sveria netoli 4 kilogramų) pasiuntimas kainuoja apie 100 litų. Knygų norintys žmonės gali tiesiai kreiptis į autorių.

V. Kavaliausko pašto adresas: LR Vyriausybė, Gedimino 11, LT-2039 Vilnius. Elektroninis paštas: kavaliauskas@aiva.lt, telefonas +370-698-42310. **Inf.**

Mylėjo Lietuvą iš tolo ...

A. a. BRONIUS LAUČYS, buvęs Tautos fondo pirmininkas Kanadoje

2003 m. rugpjūčio 8 d. iškeliavo amžinybėn Bronius Laučys, Tautos fondo Kanadoje pirmininkas. Toronto lietuvių bendruomeniniame gyvenime paliko nemažai pėdsakų. Būdamas paslaugaus ir nuolaidaus būdo dirbo darbus, labai reikalingus organizacinėje plotmėje. Toronto Lietuvių Namuose nė vienas kampas neišvengė jo akies. Jis buvo gerai savo darbą perpratęs stalius. Ne vien tik staliaus darbai jį domino. Dalyvavo jis Lietuvių Namų vyrų būrelio veikloje. Prisidėjo prie Lietuvių Namų ruošiamų stovyklų.

Prisikėlimo parapija irgi jautė jo paslaugumą – eilę metų rengė Kalėdinius papuošimus iš lauko.

Daugiau kaip trylika metų (nuo 1990) vadovavo Tautos fondui Kanadoje. Tuo laiku TF Kanadoje pradėjo veikti savarankiškai, atsiskyrė nuo JAV centro, nes tuo metu atgavus Lietuvai laisvę likvidavosi VLIKas. Per tuos trylika metų įvairūs projektai Lietuvoje buvo paremti nemažomis sumomis, stengiantis, kad Fondo kapitalas nemažėtų.

Broniaus Laučio gyvenimo kelio istorija panaši, kaip ir daugumos mūsų tos kartos. Gimė 1925 m. laprkičio 25 d. Ūdrijos bažnytkaimyje, keletą km. į vakarus nuo Balbieriškio, Alytaus apskrityje. Bronius augo su jaunesniuoju broliu ir trimis seserimis. Dabar seserys gyvena Alytuje.

Bronius, vengdamas patekti į vokiečių kariuomenę, 1943 m. pasitraukė į Vokietiją. Dirbo įvairius darbus Leipzige, Hamburge ir kitose šiaurės Vokietijos vietose.

Karui baigiantis atsidūrė Danijoje ir iš ten imigravo Kanadon 1947 m. miškų darbams.

Broniaus tėvas 1945 m. žuvo partizanų eilėse, būdamas 42 m., o jaunesnysis brolis irgi žuvo partizanu 1948 m. Tas žinias Bronius gavo būdamas Kanadoje, kai susirašinėjimas su okupuota Lietuva tapo įmanomas.

Po visų prievolinių sutarčių atsiradęs Toronte sukūrė šeimą 1957 m. Sukūręs mišrią šeimą neatitolo nuo Toronto bendrų lietuviškų darbų, stengdamasis įtraukti ir savo šeimą, ypač Lietuvių Namų veikloje, tuo gal ir beveik išimtį sudarydamas mišrių šeimų (vyrų tarpe).

Vedęs žmoną Lilly (vokiečių kilmės), išaugino dukrą Dianą ir sūnus Ronaldą ir Edviną.

Ilsėkis ramybėje Kanados žemėje, mylėjęs Lietuvą iš tolo.

Br. Saplys

A.a. BRONIUS LAUČYS su savo žmona Lilly

Kun. dr. Arvydas Žygas, sugrįžęs iš Lietuvos į savo gimtinę – Cicero miestą, JAV, susitinta su savo tautiečiais Šv. Antano parapijos salėje. Jis kalbasi su Stefa Kisieliene, šalia – Kostas Dočkus Ntr. Ed. Šulaičio

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA,

išrinkta XI PLB seime 2003 m. liepos 11 d. Vilniuje:

GABRIELIUS ŽEMKALNIS - PLB valdybos pirmininkas, Gedimino pr. 53, Lietuvos respublikos seimo III rūmai, 215 k.,Vilnius 2002, Lithuania, tel. +370-5-2396156; tel./faks. +370 5-2396264; El.p. gazemk@lrs.lt.

DALIA HENKE - Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė, Caspar-Voght-Str. 90, D-20535 Hamburg, Germany, tel./faks. + 49 (0) 40 200 63 17; mobil. + 49 (0) 172 514 9528; El. paštas: daliahenke@yahoo. de.

JARAS ALKIS (Naujakuriai (Europa), sportas, padedantis PLB atstovybėje); Konarskio g. 4a/13, Vilnius 2009, LITHUANIA, tel. +370-612-79931; El. paštas: ZAlkis@vilsat.net.

DAINA BOGDANIENĖ (Mažosios Europos bendruomenės - ryšiai, naujakuriai; kartu su J. Alkiu), Roselund 6, Oslo, NORWAY, tel. 22 37 6352; mob. tel. + 47 909 80681; tel. Vilniuje: +370-5-24 75 663; El.p. pilis@online.no.

ROBERTO IBARRA VĖTA (Pietų Amerikos LB ryšiai), Portugal 4238 CP, Montevideo CP 12800, URUGUAY; El.p. robcar@adinet.com.uy.

BRONIUS MAKAUSKAS (Specialūs projektai) ul. Igańska 26m.37, Warsawa 04-083 POLAND; tel. (22) 8109281; El.p.a.makauskiene@chello.pl.

BIRUTĖ NENARTAVIČIŪTĖ (Rytų kraštų -Rusijos, Ukrainos, Moldovos, Uzbekijos, Kazachstano veikla), Garibaldi 19 a, Moscow 117335, RUSSIA; tel./faks. (095) 719 9033; El. paštas: hermisms@mtu-net.ru.

GIEDRA PAULIONIENĖ (Švietimas), 8 Orland Crt., Toronto, Ontario M9R 3H 4, CANADA; tel. (416)249-1305; El. paštas: giedrapaulionis@hotmail.com.

Prel. EDIS PUTRIMAS (Jaunimo ir naujakurių reikalai), 1 Resurrection Road, Toronto, Ont. M9A 5G1, CANADA, tel. (416) 533 0621; faks. (416) 533 7247; El. paštas: kunedis@on.aibn.com

LIŪDA RUGIENIENĖ (Ryšiai su JAV LB, JAV LB veiklos informacija), 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511, USA, tel. (248) 642 7049; faks. (248) 642 7085; El. p. rugieniu@flash.net

ROMAS VAŠTOKAS (Kultūra), Užupio g. 15-15, Vilnius, LITHUANIA, tel. +370 5-26 12 177; mob. tel. +370- 652-99100; El. paštas: r.vastokas@ lrs.lt. **Inf.**

AUKOKIME LIETUVAI per
TAUTOS FONDĄ KANADOJE
Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.
Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:
Tautos fondas Kanadoje,
1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY
Jums suteiks informaciją ir pasiūlys geriausią maršrutą geriausiomis kainomis
Lithuanian Airlines GSA
Lufthansa
AIR CANADA
LOT
"BEST WAY TO TRAVEL"
Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad., 9.30 v.r.- 6 v.v.
Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilus)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7749

ŽEMIAUSIA KAINA BET KUR!
Skambutis į Lietuvą – tik 26 centai!
Lietuva – 26 centai
Kanada ir JAV – 4.9 centai
Maskva – 7 centai
Lenkija – 12 centų
St. Peterburgas – 8 centai
D. Britanija – 6 centai
10-10-580
Skambinant Šiaurės Amerikoje surinkti 10-10-580 + 1 + rajono kodą + numerį
Tarptautiniams skambučiams 10-10-580 + 011 + krašto kodą + rajono kodą + numerį
NEREIKIA keisti telefono firmos.
BELL sąskaitoje bus sužymėti Onlinetel skambučiai.
Visos kainos galioja 24 valandas, 7 dienas per savaitę.
Ryšiai su nešiojamais telefonais gali kainuoti daugiau.
Kainos gali keistis be pranešimo.
Visiems skambučams taikomas 25 centų minimumas.
Pilną kainoraštį galite skaityti tinklalapyje
www.10-10-580.com
Powered by Onlinetel talk freely to the world
Padalinys Eiger Technology Inc., viešos akcinės bendrovės, dalyvaujančios Toronto akcijų biržoje – TSE (simboliu AXA).

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 27, šeštadienį, sekmadieninės Mišios bus ne įprastu laiku, bet 1 val. po pietų. Tai daroma ryšium su iškilmėmis Anapilyje.

– Mūsų parapijos 75 m. gyvavimo sukakties iškilmės prasidės rugsėjo 27, šeštadienį, 5 v.p.p. iškilmingu pokyliu-vaišėmis Anapilio salėje. Vaišių metu meninę programą atliks "Angeliukai" ir "Gintarėliai". Į pokylį-vaišes Anapilio autobusėlis veš dalyvius rugsėjo 27, šeštadienį, 4.30 v.p.p. nuo Islington požeminių traukinių stoties ir atgal parveš po vaišių. Iškilmingos pamaldos Lietuvos kankinių šventovėje bus rugsėjo 28, sekmadienį, 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą mūsų jaunimui teiks vyks. Paulius Baltakis, OFM. Po Mišių bus visiems šventės dalyviams kavutė. Tą sekmadienį 11 v.r. Mišių nebus. Autobusėlis veš maldininkus į šventės iškilmes nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p. ir parveš atgal po pamaldų.

– Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 5, sekmadienį, Mišios jau bus žiemos tvarka – 2 val. po pietų.

– Anapilio knygyne gauta nauja Harold C. Wilson parašyta knyga *Lithuania: Indestructible Soul.*

– Anapilyje veikiančiame Kanados lietuvių muziejuje ir parodų salėje nuo rugsėjo 26, penktadienio vyks didelė istorinių nuotraukų paroda pagerbti mūsų parapijos 75 m. amžiaus sukakčiai. Visi kviečiami atsilankyti ir pamatyti parapijos ilgametės veiklos panoramą. Rugsėjo 27, šeštadienį, muziejus bus atidarytas prieš puotą ir po jos, o rugsėjo 28, sekmadienį, įprastomis muziejaus lankymo valandomis: 10.30 – 11 v.r. ir 12 – 6 v.p.p.

– Mišios rugsėjo 28, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Joną Juodį; 3 v.p.p. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Justiną Hiršą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 27, šeštadienį, 1 v.p.p. už a.a. Ignacą Vilimą.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 11.15 v. ryto.

– Sekmadienio mokyklos vedėja praneša, kad iki mūsų 50/40 metų jubiliejaus mokiniai rinksis kas sekmadienį, išskyrus ateinantį.

– Parapijos 50-mečio ir klebono įšventinimo 40 metų Jubiliejaus, įvyksiančio š.m. spalio 12 d.,bilietus platina Petras Šturmas, tel. 905 274-3529 ir Vanda Norvaišienė, tel. 416 447-4128. Žiniaraštis baigiamas ruošti ir bus išsiuntinėtas šią savaitę. Jame skelbiama daugiau informacijos.

– Rugsėjo 15 d. Toronte mirė Jonas Lepertas, sulaukęs 62 m. amžiaus, palikęs liūdinčius mamą Mariją, brolį dr. Artūrą Tinginį ir jo žmoną Dianą, dukterėčias Karri ir Amandą, pusseseres Marytę Pranskevičienę, Albiną Sukauskienę ir kun. Hilde Lorenz-Marchinski. Velionis buvo gimęs 1940 m. Tauragėje.

Maironio mokyklos žinios

– Dėmesio, tėveliai! Mokyklos vadovybė pranešė mūsų vedėjai ir mokytojams, kad tėvai nebebus įleidžiami į pastatą (išskyrus jaunesniųjų ir vyresniųjų darželių vaikų tėvus). Mokiniai bus paleisti į mokyklos kiemą (school yard) ir iš ten juos reikės atsiimti.

– Rugsėjo 27 d. pamokų nebus.

– Spalio 4 d. prasidės Aukštesnieji lituanistiniai kursai, vadovaujami Nijolės Benotienės. Rima Žemaitytė de Juliis ir toliau dėstys literatūrą. Sveikiname naują istorijos mokytoją Siginą Katkauskaitę.

– Nuoširdžiai dėkojame Ritai Kliorienei už muzikos gaidų rinkinius ir Birutei Juozapavičienei už knygas bei istorinį Lietuvos žemėlapį. **Živilė**

A. a. dr. Silvestro Čepo atminimui Sofija Sakalienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. Leonardo Žilvyčio, prieš 12 metų tragiškai žuvusio, atminimui tėvai Alina ir Kazys *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

A. a. Jono Sadausko 17 metų mirties prisiminimui žmona Birutė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Sauliui Macijauskui mirus, užjausdama jo šeimą ir artimuosius, B. Kasperavičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

A. a. Sauliui Macijauskui mirus, užjausdami žmoną Juliją ir vaikus Edvardą bei Janę, L.G. Matukai *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

Kun. A. Lipniūno Jaunimo kultūros centrui J. Lapavičius aukojo $30.

Vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje J. Lapavičius aukojo $30.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Prisikėlimo parapijos nariairės ir parapijoj dirbantys pranciškonai sveikina Lietuvos kankinių parapijos kleboną prel. Joną Staškevičių, kunigus ir visus parapijiečius, šį savaitgalį švenčiančius parapijos 75-tąjį jubiliejų.

– Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojo gausus parapijos "retkartinis" choras, kuris repetuoja valandą prieš giedojimą. Parapijos jaunimo choras, kurį šiuo metu sudaro 35 nariai, gieda ateinantį sekmadienį, o parapijos choras, kuris repetuoja ketvirtadieniais 7 v.v. giedos spalio 5 d. per 10.30 v.r. Mišias.

– Punske mirė a.a. Petras Zenonas Burauskas, Teresės Samonienės brolis; Bostone eismo nelaimėj žuvo a.a. Gražina Vaitkutė, Galinos Morkūnienės sesuo.

– Metinės vienos dienos uždaros rekolekcijos vyrams ir moterims, kurias organizuoja KLKM drjos parapijos skyrius, vyks lapkričio 1 d. nuo 9 v.r. iki vakarienės "Vilnius Manor" patalpose. Rekolekcijų vedėjas – kun. Julius Sasnauskas, OFM. Registruotis parapijos raštinėj arba pas I. Vibrienę – 416 672-8414.

– Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventės proga spalio 4 d. parapijos 50-metį minint parapijos autoaikštėje Prisikėlimo kred. kooperatyvas nuo 12 v.d. kepsniais vaišins visus svečius, o 1.30 v.p.p. parapijos diakonai dr. Kazimieras Ambrozaitis ir br. Petras Šarka, OFM, laimins naminius gyvuliukus.

– Parapijos 50-mečio proga bus išleista trečia giesmyno laida. Dabartinė laida buvo finansuota iš a.a. Juzefinos ir Stepono Juodikaičių palikimo. Trečiai laidai parapija ieško mecenato.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 28: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9.15 v.r. už a.a. Angelę Kulnienę – 3 metinės; 10.30 v.r. už Didžbalių ir Ališauskų šeimų mirusius, už a.a. Joną ir Emiliją Aleksas, už a.a. Juozą ir Zosę Martinaičius; 12 v.d. už a.a. Danutę Beresnevičienę – 10 metinės.

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 21 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 195 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narė G. Bijūnienė. Svečių knygoje pasirašė Joniškio teatro kolektyvo atstovai J. Kasperavičius, A. Žąsinas ir S. Rakštys; J. Robins iš Pittsburgo, PA; R. Matikonytė iš Klaipėdos.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – rugsėjo 25, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų "seklyčioje".

– Spalio 19 d., 2 v.p.p. Lietuvių Namuose įvyks "Rudens popietė". Programoje – vaikų choras "Gintarėliai", humoristinis teatras "Bulvė", šilti pietūs su vynu, veiks baras. Bilietai platinami LN raštinėje.

– Sol. Nelės Paltinienės koncertas – rugsėjo 28 d., 2.30 v.p.p.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams a.a. Uršulės Bleizgienės atminimui $500 aukojo Rūta Žilinskienė. Pinigai skirti koplyčios įrengimui.

– Slaugos namų koplyčiai LN moterų būrelis aukojo $50 – ilgametės LN mot. būrelio narės S. Ciplijauskienės brolienės a.a. V. Daugelavičienės atminimui, $50 pagerbiant B. Laučio atminimą, $50 LN mot. būrelio narės R. Berentienės vyro O. Berento atminimui. A. a. V. Daugelavičienės atminimui $50 aukojo S. Ciplijauskienė ir $20 V. K. Gapučiai.

– Įvairi informacija apie Slaugos namus internete www.labdara.ca.

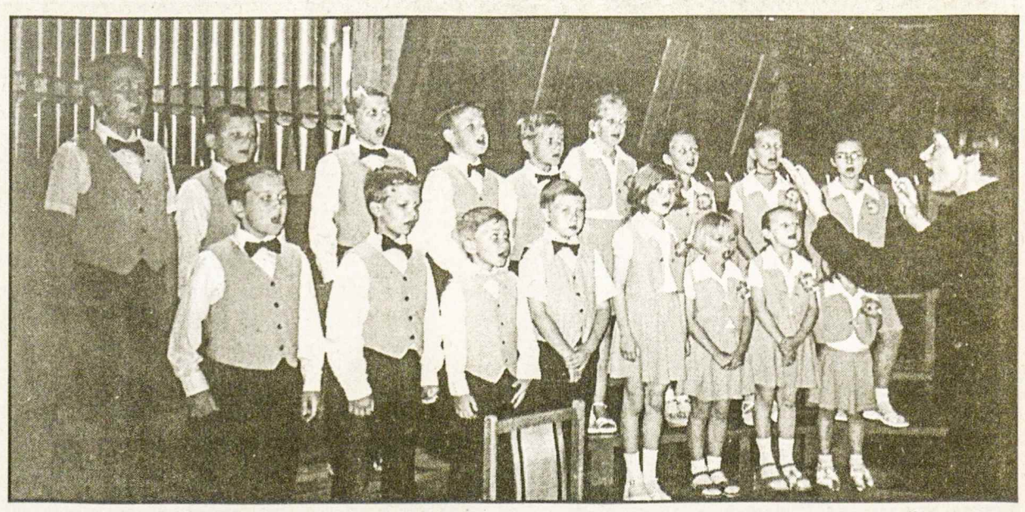
– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

KLB žinios

– Sveikiname krašto valdybos socialinių reikalų komisijos pirmininką prel. Edmundą Putrimą, Lietuvos vyskupų konferencijos paskirtą rūpintis užsienio lietuvių sielovada.

– KLB krašto tarybos XVIII-jo suvažiavimo trečioji sesija įvyks 2003 m. lapkričio 8 d., Mississaugoje, ON, Anapilio parodų salėje.

Lietuvos Vietinės rinktinės savanorių, žuvusių 1944 m., palaikų pervežimui iš Ašmenos į Lietuvą a.a. Otono Berento atminimui po $50 aukojo F. Mockus ir J. Aukštaitis. Čekius rašyti KLB vardu pažymint (L.V.R.). Sąskaitos nr. 14143 "Paramoje", 2975 Bloor St. W., Toronto, ON, M8X 1C8. **F.M.**

Mississaugos Anapilio vaikų choras "Gintarėliai" , vad. Deimantės Grigutienės, gieda Mišiose Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje Kaune š.m. liepos 2 d. Nuotr. A. Trussow

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

Anapilio parapijos 75 metų gyvavimo sukaktis

2003 m. rugsėjo 27 ir 28 dienomis

RUGSĖJO 27, šeštadienį, 5 v.p.p.

- puota su "Gintarėlių" ir "Angeliukų" koncertu Anapilio salėje
- paroda Kanados lietuvių muziejuje

RUGSĖJO 28, sekmadienį, 3 v.p.p.

- eisena iš šventovės su sukaktuviniu kryžiumi į Šv. Jono lietuvių kapines • kryžiaus įkasimas bei pašventinimas Kryžių kalnelyje • malda prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo • šv. Mišios, atnašaujamos vysk. P. Baltakio, OFM, su suvažiavusiais kunigais ir Sutvirtinimo sakramento teikimas parapijos jauniesiems • kavutė ir pyragai salėje

Bilietai į šeštadieninę puotą gaunami pas **R. Celejewska tel. 416 231-8832**

*Maloniai kviečia visus dalyvauti – **ANAPILIO PARAPIJOS TARYBA***

KVIEČIAME VISUS "Kretingos" stovyklautojus, vadovus, dabartinius, buvusius ir jų draugus į "Kretingos stovyklos"

JAUNIMO ŠOKIUS

spalio 4, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėje

6-9 val. vak. - jaunesnieji stovyklautojai

iki 12 val. vak. - vyresnieji stovyklautojai

VAKARO PROGRAMOJE: • Vaišės, muzika, "D-Jay" ir KRAUTUVĖLĖ • • Atvažiuoja ARIEL iš filmo "Mažoji undinė" ("Little Mermaid") ir ves programą • • ATSKIRA KAVINĖ TĖVAMS •

Įėjimas: $20 - šeimai; $8 - iki 12 metų; $10 - 12 metų ir vyresniems

Atsimeni, kaip mes linksmai stovyklavom!

Toronto Pensininkų klubas rengia metinį pobūvį antradienį, spalio 7, 12 v.p.p. "Vilnius Manor" III-čio aukšto menėje. Bus šilti pietūs su vynu ir loterija. Programą atliks choras "Daina". Bilietus prašom įsigyti iki spalio 3 d. Bilieto kaina $10 asmeniui. Bilietai gaunami pas T. Kobelskienę tel. 416 760-8003, A. Dobienę tel. 416 769-7550 ir S. Kuzmicką tel. 416 769-1351.

Kun. Valdas Meškėnas, atostogavęs ir talkinęs Lietuvos kankinių parapijai, rugsėjo 10 d. išvyko į Lietuvą, kur po trumpo pabuvojimo tėviškėje grįš į Romą tęsti studijų.

A. a. Otonui Berentui mirus, užjausdama jo žmoną Rasą ir visą šeimą Irena Mackevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Otonui Berentui mirus, giliai užjausdami žmoną Rasą, dukrą Juditą su šeima, Česlovas ir Jonas Kavaliauskai, Sofija, Aleksas Kėkelai ir Rima Biliūnaitė *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Uršulei Bleizgienei mirus, užjausdamas jos dukrą Rūtą Žilinskienę ir šeimą, velionės atminimui pagerbti, V. Kežinaitis *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* J. Lapavičius aukojo $40.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Anapilio sodybos vaikučių choras

"GINTARĖLIAI"

pradeda naują veiklos sezoną ir kviečia visus mylinčius dainą vaikučius įsijungti į jų gretas

Deimantė Grigutienė, choro vadovė

tel. 905 848-9628

THE LATVIAN CULTURAL CENTRE

invites you to a dinner and presentation

"How To Do It All and Still Be Human"

with Professional Organizer KAREN SENCICH

on Wednesday, October 15 at 6:30

at the Latvian Cultural Centre

4 Credit Union Dr., North York

Admission is $20 (includes Buffet dinner)

For Reservations call **416-759-4900**

Gautas šio turinio pranešimas: "Už aktyvią ir nesavanaudišką pagalbą Lietuvos karininkams, kurie mokosi Kanadoje, bei Lietuvos kariuomenės populiarinimą tarp išeivijos lietuvių krašto apsaugos ministeris Linas Linkevičius apdovanojo Lietuvos respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu civiliams 'Už nuopelnus' Vytautą Pečiulį, Kanados Vilniaus šaulių rinktinės Toronto V. Pūtvio šaulių kuopos vadą; Ireną Pečiulienę, Kanados Vilniaus šaulių rinktinės Toronto V. Pūtvio šaulių kuopos šaulę".

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
- ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
- STATOME: verandas, tvoras
- DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

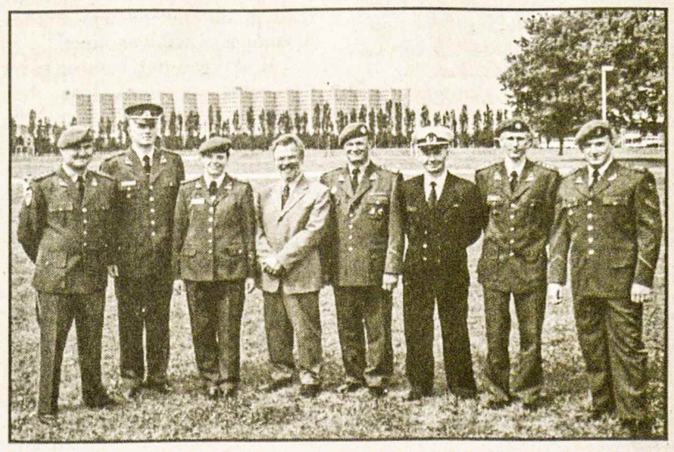
MONTREALQUE

Lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugsėjo 27, šeštadienį, Aušros Vartų parapijos patalpose ir laukia sugrįžtančių bei naujų mokinių.

Dėl vaikų ruošimo Pirmajai Komunijai bei Sutvirtinimo sakramentui yra prašoma iš anksto kreiptis į Aušros Vartų kleboniją, tel. 514 766-5755.

Atsisveikinimo pietūs su kunigu Linu Dukšta bus sekmadienį, rugsėjo 28, po 11 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos salėje. Bilietų kaina $25. Pietų pelnas bus skiriamas Vilkaviškio vyskupijai Lietuvoje.

Šv. Elzbietos draugijos pirmas rudens susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 5, po 11 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Kalbės notarė Rūta Počauskaitė. Bus kavutė su užkandžiais, vyks bazaras. **V.L.**

Lietuvos karininkai, atvykę mokytis kalbų St-Jean, Quebec. Penki mokosi anglų, du prancūzų kalbos. Iš k.: kpt. V. Musys, ltn. D. Bartaševičius, vyr. ltn. V. Urbonaitė, plk. ltn. P. Rocius, kpt. ltn. S. Bandzevičius, kpt. D. Kelevišius, vyr. ltn. G. Samas su anglų kalbos dėstytoju A. Staškevičiumi (viduryje)

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu –tevzib@pathcom.com

SPAUSTUVĖ **PRINTING NET**

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.

Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741

66 Mimico Ave. Toronto Ont.

Savininkas Jurgis Kuliešius

III-OJI PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ "MES" – 2003, LIETUVOJE. Trys aukštos kokybės vaizdajuostės: 1. Ansamblių vakaras Kalnų parke (2 val.); 2. Šokių diena "Žalgirio" stadione (2 val.); 3. Dainų diena Vingio parke (3 val.). Šias vaizdajuostes galite užsisakyti iš International Historic Films, Inc. skambinant tel. 773-927-2900, internetu: www.lithuanianvideo.com arba raštu: 3533 S. Archer Ave., Chicago IL 60609 USA. Vienos vaizdajuostės kaina tik $30 (Kan.), arba visos trys $75 (Kan.) ir $10 už persiuntimą. Mes priimame asmeniškus čekius (Kanados doleriais) arba VISA/Mastercard/ American Express kredito kortеles. Sav. Petras Bernotas.

ASSOCIATION OF ONTARIO LAND SURVEYORS

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Turner & Porter

FUNERAL DIRECTORS

Extends best wishes to

Lithuanian Martyrs' Roman Catholic Parish

on the occasion of their

75th Anniversary